

МАЛИ ТИПИК

са тропарима, кондацима
и катавасијама

Цетиње, 2004.

Издавач
Богословија Светог Петра Цетињског у Цетињу

С благословом
Митрополита Црногорско-приморског
др Амфилохија

Приређивачи
Ћакон Никола Гачевић
Душан Биговић

СВАКИДАШЊЕ ВЕЧЕРЊЕ

Благословен Бог наш....

Придите поклонимсја . . . и 103 псалам.

Велика јектенија (пред царским дверима).

Катизма.

Напомена: У току године катизме на јутрењи и вечерњу иду

овако:

1) Од недеље Томине до Оданија Крстовдана:

У понедељак на јутрењу катизма 4. и 5.; на вечерњу 6.

У уторак ~ 7. и 8.; ~ 9.

У среду ~ 10. и 11.; ~ 12.

У четвртак ~ 13. и 14.; ~ 15.

У петак ~ 19. и 20.; ~ 18.

У суботу ~ 17. и 18.

2) Од Оданија Крстовдана (22. септ./5. окт.) до предпраз.
Божића (20. дец./2. јан.):

На вечерњу се чита 18. катизма а на јутрењу по три катизме.

3) Од 20. дец./2. јан. до 15./28. јануар:

Говоре се катизме као у периоду од Томине недеље до
Оданија Крстовдана. По две катизме на јутрењу, а на вечерњу трећа
редовна.

4) Од 15./28. јануара до суботе уочи недеље Блуднога сина:

На јутрењу се говоре три катизме а на вечерњу 18. катизма.

За период од недеље Блуднога сина до Томине недеље,
види Велики Типик стр. 222.

Недељом на вечерњу не чита се псалтир преко целе
године. Ако се деси какав празник, поје се само антифон
Блажен муж . . .

Мала јектенија (у олтару).

Господи возвах . . . по владајућем гласу и стихире из
октоиха (3) и минеја (3). *Слава:* стихира светога (ако има), *и*
ниње: богородичан по гласу славе, с краја минеја: ако свети
нема стихире на славу, онда: *слава и ниње:* богородичан.

Уторком и четвртком: крстобогородичан. Петком: догматик владајућег гласа.

Ако је свети на шест, или са великим славословљем, или, ако су два света и сваки има стихире на *Господи возвах* . . . , или, ако је пред или попразноство Христовог или Богородичног празника, онда се стихире из октоиха не узимају, него само из минеја, па се према томе и *Господи возвах* . . . поји по гласу који је у минеју назначен. У пред или попразноству Христовог и Богородичног празника, поји се на: *слава и ниње*: стихира предпразнства, односно празника. Иза стихира одмах:

Свјете тихиј . . .

Вонмен. Мир свјем. Премудрост, вонмен.

Прокимен дана (сваки дан има свој прокимен).

Сподоби Господи во вечер сеј . . . Затим

Прозбена јектенија: *Исполним вечерњују . . .* (пред царским дверима).

Иза главоприклоњења:

Стиховње стихире из октоиха (са сталним припевима). *Слава*: светог (ако има) *и ниње*: богородичан по гласу славе са краја минеја.

Ако свети нема славне стихире, онда: *слава и ниње*: богородичан. Уторком и четвртком на *и ниње*: крстобогородичан.

Ако је свети са великим славословљем, или, ако је пред или попразноство Христовог или Богородичног празника, онда се стиховње стихире узимају из минеја. Иза стиховњих стихира:

Ниње отпушчајеш раба твојего владико, по глаголу твојему, с миром: јако видјеста очи моји спасеније твоје, јеже јеси уготовал пред лицем всјех људеј, свјет во откровеније јазиков и славу људеј твојих Израиља.

Трисвјатоје са возгласом.

Тропари:

Тропар светога, *слава и ниње*: богородичан по гласу тропара светога по дану са краја часослова. У петак на вечерњу богородичан васкрсан - васкрсан владајућег гласа.

Ако су два света и сваки има тропар, онда се тропар другог поји са *славом*, а на: *и ниње*: богородичан по гласу тропара другог светог и по дану.

Ако је свети са великим славословљем, онда се на: *слава и ниње*: поји богородичан васкрсан по гласу тропара светога.

Ако је пред или попразнство Христовог или Богородичног празника, онда се на: *слава и ниње* поји тропар предпразнства, односно празника.

Напомена: На вечерњи се узима највише три тропара рачунајући и богородичан.

Затим:

Сугуба јектенија: *Помилуј нас Боже . . .* (пред царским дверима).

По возгласу ове јектеније:

Премудрост. (Затвара се завеса)

Отче благослови: (Ако је присутан архијереј: *Владико свјатиј благослови*).

Сиј благословен . . .

Утврди Боже свјатјејшаго патријарха нашего (високопреосвјашчењејшаго митрополита нашего или преосвјашчењејшаго архијереја нашего) име, свјатују вјеру православних христијан, свјатују обитељ сију (свјатиј храм сеј) во вјек вјека.

Пресвјатаја Богородице спаси нас.

Честњејшују херувим . . .

Слава тебе Христе Боже . . .

Слава и ниње . . . Господи помилуј (3). Отче благослови (или владико свјатиј благослови).

Отпуст велики.

НЕДЕЉНО ВЕЧЕРЊЕ

Благословен Бог наш . . .

Придите поклонимсја . . . и 103 псалам.

Велика јектенија (свештеник пред царским дверима, а ђакон са амвона).

Катизма прва *Блажен муж . . .*

Мала јектенија.

Господи возвах . . . по владајућем гласу и стихире васкрсне (3), Анатолијеве (4) и светога из минеја (3). *Слава:* светога (ако је има) *и ниње:* догматик владајућег гласа.

Ако свети нема стихире на славу, онда *слава и ниње:* догматик. За време појања догматика врши се вход са кадионицом.

Премудрост, прости.

Свјете тихиј . . .

Вонмен. Мир всјем. Премудрост, вонмен.

Прокимен. Господ воцарисја . . . (затварају се двери).

Сугуба јектенија: *Рцем вси . . .* (свештеник у олтару, ђакон са амвона). Иза возгласа сугубе јектеније:

Сподоби Господи во вечер сеј . . .

Прозбена јектенија: *Исполним вечер . . .* (свештеник у олтару, ђакон са солеје) иза главоприклоњења:

Стиховне стихире васкрсне, владајућег гласа са својим припевима. *Слава* светога, *и ниње:* богородичан васкрсан по гласу славе, ако свети нема стихире на славу, онда: *слава и ниње:* богородичан васкрсни владајућег гласа.

Ниње отпушчајеш и . . .

Трисвјатоје и по возгласу:

Тропар:

Тропар васкрсан владајућег гласа, *слава:* тропар светога, *и ниње:* богородичан васкрсни, по гласу тропара светога.

Ако свети нема тропара, онда *слава и ниње:* богородичан владајућег гласа.

Ако су два света и сваки има тропар, онда се по тропару васкрсном поји на *славу* тропар првог светог, на *и ниње:* богородичан по гласу тога тропара, а тропар другог светог оставља се за јутрење, јер се на вечерњу не може појати више од три тропара рачунајући овамо и богородичан.

Премудрост, (отварајући царске двери).

Отче благослови. И даље завршетак као и на свакидашњем вечерњу.

ПРАЗНИЧНО ВЕЧЕРЊЕ

Благословен Бог наш . . .

Придите поклонимсја . . . и 103 псалам.

Велика јектенија (Пред царским дверима а ђакон са амвона).

Блажен муж . . .

Мала јектенија.

Господи возвах . . . по гласу минеја и стихире (број стихира је одређен код сваког празника).

Ако је празник светога, онда на *слава:* стихира светога, а на *и ниње:* богородичан.

Ако је празник Богородичан или Христов, онда слава и ниње: стихира празника. За време појања стихире на слава врши се вход са кадионицом.

Премудрост, прости.

Свјете тихиј . . .

Вонмен. Мир всјем . . .

Прокимен дана (3 пута).

Паримије (3 празника). Паримије се читају овако: по свршетку прокимена ђакон или свештеник каже: *Премудрост*, а чатац наслов књиге из које је узета паримија н. пр. *Битија чтеније*, ђакон или свештеник: *вонмен*, а чатац чита паримију. Овако се поступа код сваке паримије.

Сугуба јектенија: *Рцем вси . . .* (ђакон са амвона, свештеник у олтару).

Сподоби Господи во вечер сеј . . .

Прозбена јектенија: *Исполним вечер . . .* (ђакон са солеје, свештеник у олтару). Иза главоприклоњења:

Литијске стихире.

Ако свети нема литијских стихира (н. пр. Преподобна мати Параскева, св. Кирило и Методије и т.д.) онда се на овом месту узимају литијске стихире храма или хвалитне светог. У Господњем и Богородичином храму за прву литијску стихиру узима се прва литијска стихира храма. По свршетку ових стихира, говори ђакон или свештеник:

Спаси Боже људи Твоја . . . (Господи помилуј 50 пута).

Јешиче молимсја о свјатјејшем . . . или *преосвјашчењејшем . . .* (Господи помилуј 50 пута).

Јешиче молимсја о благовјерњем . . . (Господи помилуј 30 пута).

Јешиче молимсја о јеже сохранилисја . . . (Господи помилуј 30 пута).

Јешиче молимсја о јеже услишати . . . (Господи помилуј 3 пута).

Затим свештеник:

Услиши ни Боже . . .

Мир всјем . . .

Глави нашој Господеви приклоним.

Владико многомилостиве . . . (Ако се литија врши на солеји или на средини храма, онда свештеник стане са горње стране петохлебнице и чита ову молитву окренут лицем ка западу).

Стиховне стихире.

Ниђе отпуштајући . . .

Трисвјатоје и по возгласу:

Тропар:

Ако је празник светог а онда тропар светог а 2 пута, а трећи пут *Богородице Дјево . . .*

Ако је празник Богородичан или Христов, онда тропар празника 3 пута. (За то време ђакон или свештеник кади само петохлебницу унакрст три пута).

Господу помолимсја . . . (Узима један хлеб и чини њиме знак крста над осталим хлебовима).

Господи Исусе Христе Боже наш . . . (Код речи: *хљеби сиа, пшеницу, вино и јелеј*, свештеник показује имјанословно сложеним прстима поменуте ствари).

Овако се практикује у нашој цркви:

Буди имја Господње . . . 3 пута

Благословеније Господње на вас . . .

Богатии обнищаша . . .

Премудрост.

Сиј благословен . . . И даље до краја као и на недељном вечерњу.

ПРАЗНИЧНО ВЕЧЕРЊЕ КАД ПРАЗНИК СВЕТОГА ИЛИ ПРЕСВ. БОГОРОДИЦЕ ПАДНЕ У НЕДЕЉУ

Ово вечерње почиње као и недељно и празнично. Разлика настаје касније.

Господи возвах . . . се поји по владајућем гласу. Стихире по владајућем гласу васкрсне, Анатолијеве, светоме односно празнику Пресвете Богородице. *Слава:* светоме, *и ниње:* догматик владајућег гласа. Ако је празник Пресвете Богородице, онда: *Слава и ниње:* празника. Врши се вход са кадионицом.

Премудрост, прости.

Свјете тихиј . . .

Прокимен дана (3 пута).

Паримије 3 светога, односно празника.

Сугуба јектенија: *Рцем вси . . .*

Сподоби Господи . . .

Прозбена јектенија: *Исполним вечерњују . . .*

Литијске стихире храма и светог, *слава:* светога, *и ниње* богородичен по гласу стихире светога од васкрсних стиховних. (На пр. ако је стихира на славу светога 1 глас, онда ће се на *и ниње* појати: *Се исполнисја . . .*

Ако је празник Пресвете Богородице, онда само стихире празника.

Стиховне стихире васкрсне, *слава:* светога, *и ниње:* богородичан васкрсних стиховних по гласу стихире на *слава*. Ако је празник Пресвете Богородице, стихире васкрсне, *слава и ниње:* стихира празника.

Ниње отпушчајеши . . .

Трисвјатоје.

Тропар:

Ако је празник светога с Великим славословљем и полијелејем: *Богородице Дјево . . .* 3 пута.

Ако је свети с бденијем : *Богородице Дјево* . . . 2 пута, а трећи пут тропар светог, ако је празник Пресвете Богородице, онда тропар празника 3 пута. Иза тропара долази освећење хлебова и завршетак као што је речено код празничног вечерња.

Напомена: У предпразнству: ако је свети с Великим славословљем и полијелејем: *Богородице Дјево* . . . 2 пута, а трећи пут тропар празника.

Ако је свети с бденијем: *Богородице Дјево* . . . 2 пута, а трећи пут светог.

Ако је Христов празник (Воздвижења Часног Крста, Божић, Богојављење и Преображење) падне у недељу изоставља се служба васкрсна и поји се само служба празника.

СВАКИДАШЊЕ ЈУТРЕЊЕ

— *Благословен Бог наш . . .*

Придите поклонимсја . . . и псалми 19. и 20. *Слава и ниње, трисвјатоје.*

Тропари:

Спаси Господи . . . слава: Вознесисја на крест . . . и ниње: Предстатељство.

Мала или кратка сугуба јектенија (4 прозбе). По возгласу:

Именем Господњим благослови, отче.

Напомена: Овај део јутрења зове се царски и не служи се од Васкрса до оданија Васкрса. (среда уочи Спасовдана).

За ово време свештеник врши велико кађење.

— *Слава свјатјей . . .*

— Шестопсалмије.

— Велика јектенија (пред царским дверима). По возгласу:

— *Бог Господ . . .* 4 пута, по гласу тропара светог, затим: Тропар светог 2 пута, *слава и ниње*: богородичан по гласу тропара светог и по дану.

Ако су два света и сваки има тропар, поји се тропар првог светог 2 пута, *слава*: тропар другог светог, *и ниње*: богородичан по гласу тропара другог светог и по дану.

У суботу на јутрењу поји се на *и ниње*: богородичан васкрсни по гласу тропара светог; а ако у суботу падне свети који има бденије или полијелеј или Велико славословље поји се богородичан владајућег гласа.

На 12 великих празника: тропар празника 2 пута, *слава*: (светог ако има), *и ниње*: празника.

У пред-попразнству: тропар празника 2 пута, *слава*: (светог ако има), *и ниње*: празника.

Ако су два света са тропарима у пред-попразнству: тропар празника 1 пут, светог 1 пут, *слава*: другог светог, *и ниње*: празника.

Господи помилуј 3 пута, *слава* и катизма редовна, па Сједален први из октоиха.

Господи помилуј 3 пута, *слава* и катизма редовна па

Сједален други из октоиха. *Господи помилуј* 3 пута, *слава и ниње*,

Псалам 50.

Напомена: На свакидашњој, малој јутрењи 50. псалам треба читати са уводом: *Господи помилуј, 3 пута, слава и ниње*. На великој јутрењи, где овај псалам долази после јеванђеља и химне *Воскресеније Христово . . .*, треба га узимати непосредно, без тога увода. Исто тако, без увода треба се узимати на малој јутрењи у попразништву Васкрса, јер се пред њим чита *Воскресеније Христово . . .*

— Канон из октоиха и минеја. После 3 песме мала јектенија, и сједален светог, *слава и ниње*: богородичан (у

среду и петак крстобогородичан). По 6 песни мала јектенија, кондак светогa и икос.

Ако свети нема кондак узима се општи према лику.

Ако су два света, по 3 песни кондак и икос првог, сједални оба света с богородичним или крстобогородичним, а по 6 песни кондак и икос другог светог. Пред 8 песмом поји се:

Хвалим, благословим, поклањајемсја Господеву, појушиче и превозносјашче во всја вјеки.

Иза 8 песме:

Богородицу и матер свјета . . . (говори свештеник пред часном трпезом кадећи).

Величи душа моја . . . и Честњејују . . . по гласу првог канона (владајућем). (За то време свештеник кади цео храм).

Ирмос 9 песме.

Достојно . . . по гласу првог канона (владајућем).

«Достојно» на јутрење узима се кад у седмичне дане, ван поста и уз пост, падне свети који има Мало славословље, а није ни предпразништво ни попраздништво. Не узима се недељом, на Христове и Богородичине празнике, на њихова пред и попразнства, као и на празнике с бденијем, полијелејем и Великим славословљем, нити кроз целу Педесетницу.

Напомена: У седмичне дане, кад се поји октоих поју се само ирмоси 3, 6, 8 и 9 песме последњегa канона, и по томе: од понедељка до петка из минеја. У суботу (од недеље свих светих до месопусне) из октоиха. У току пак посног триода: из триода и минеја.

— Мала јектенија.

— Свјетилен октоиха, *слава*: светогa (ако има) и *ниђе*: богородичан његов, средом и петком крстобогородичан октоиха.

Ако свети нема свјетилна, онда *слава и ниђе*: богородичан или крстобогородичан октоиха.

Ако су два света: свјетилен октоиха, светог, *слава*: другог светог, *и ниње*: богородичан његов (или крстобогородичан октоиха).

Затим хвалитни псалми:

— *Хвалите Господа с небес . . .* (псалам 148).

Хвалите јего вси ангели јего . . .

Воспојте Господеви . . . (псалам 149). (Ако свети има хвалитне стихире, певају се оне). Мало славословље: Тебје слава подобаје.

Сподоби Господи в ден сеј . . .

— Прозбена јектенија: *Исполним утринују . . .* (пред царским дверима). Иза главопоклоњења.

— Стиховње стихире из октоиха са сталним припевима: *Исполнихомсја заутра . . . и Буди свјетлост . . . слава и ниње*: богородичан или крстобогородичан.

У суботу кад је *Бог Господ*, мали свети: три мученична с хвалитних стихира са обичним припевима, *слава* (светог ако има, *и ниње*: по гласу славе с краја Минеја), *и ниње*: богородичан хвалитних стихира октоиха.

Благо јест исповједатисја . . .

— *Трисвјатоје*. Иза возгласа:

Тропари:

Тропар светого, *слава и ниње*: богородичан по гласу тропара светого и по дану. Суботом богородичан владајућег гласа, но не васкрсан него дневни, са краја часослова или минеја.

Сугуба јектенија: *Помилуј нас. . .* (пред царским дверима).

Премудрост.

Благослови.

Сиј благословен . . .

Утверди Боже . . . и одмах **први час**. (Отпуст јутрење се не говори). Пред завршетак првог часа:

Господи помилуј 40 пута.

Иже на всјакоје времја . . .

Господи помилуј 3 пута, *Слава и ниње:*
Честњејшују Херувим . . . Именем Господњим благослови
отче.

Боже ушчедри ни . . .

Христe свјете истиниј . . . (чита свештеник).

Возбраној војсводје побједитељнаја, јако
избавалшесја от злих, благодарственаја восписујем ти,
раби твои Богородице: но јако имущчаја державу
непобједимују, от всјаких нас бјед свободи да зовем ти:
радујсја невјесто неневјестнаја.

Слава Тебје Христe Боже . . .

Слава и ниње: Господи помилуј 3 пута. Отче
благослови.

Отпуст велики.

СВАКИДАШЊЕ ЈУТРЕЊЕ КАД ЈЕ СВЕТИ СА ВЕЛИКИМ СЛАВОСЛОВЊЕМ

Царски део јутрења остаје непромењен.

Слава свјатјej. . .

Шестопсалмије.

Велика јектенија (пред царским дверима).

Бог Господ . . . 4 пута по гласу тропара светого,
тропар светого 2 пута, *слава и ниње:* богородичан васкрсан
по гласу тропара светого. Суботом богородичан васкрсан
владајућег гласа.

Катизме. Иза катизама мала јектенија.

Сједални светого, из минеја.

Псалам 50.

Катавасија владајућа. После 3 песме мала јектенија, сједален светог с богородичним, а по 6 песми мала јектенија, кондак и икос.

Иза 8 песме:

Богородицу и матер свјета . . . (Свештеник говори кадећи и врши велико кађење).

Величит душа . . . и Честњејшују . . . по гласу првог канона (владајућег).

Ирмос 9 песме.

Мала јектенија.

Свјетилин светог, *слава и ниње*: богородичан.

Хвалитне стихире светоме; *слава*: светоме, *и ниње* богородичан. У пред-попразнство, а свети је са великим славословљем: светог 4 (или: из Минеја празника стиховње тог дана 3 и светог 3), *слава*: светог, *и ниње*: празника.

Славословље велико.

Велико славословље се пева по гласу *и ниње* хвалитних стихира. Ово правило важи свагда у недељне дане и друге дане кад Типик прописује Велико славословље, сем на 12 великих Господњих и Богородичних празника, као и на храмовног светог, кад се узима напевом свечаног 6 гласа, без обзира на глас стихире на *и ниње*.

Тропари:

Тропар светог, *слава и ниње*: Богородичан васкрсан по гласу тропара светог. Суботом богородичан васкрсан владајућег гласа.

Сугуба јектенија: *Помилуј нас . . .* (у олтару).

Прозбена јектенија: *Исполним* (у олтару). Иза главоприклоњења, отварајући царске двери, свештеник говори:

Премудрост.

Благослови. Даље све као на свакидашњем вечерњу и завршује се великим отпустом.

Први час. Свршетак првог часа као и код свакидашњег јутрења и:

Отпуст мали.

СВАКИДАШЊЕ ЈУТРЕЊЕ У ПРЕД И ПОПРАЗНСТВУ ХРИСТИВИХ ИЛИ БОГОРОДИЧНИХ ПРАЗНИКА

Царски део као и почетак јутрења остају непромењени.

Бог Господ . . . 4 пута по гласу тропара предпразнства или празника у попразнству затим:

Тропар предпразнства односно празника 2 пута, *слава:* тропар светог, *и ниње:* тропар предпразнства, односно празника

Ако су 2 света и сваки има трапар онда: тропар предпразнства односно празника 1, тропар првог светог, *слава:* тропар другог светог, *и ниње:* тропар предпразнства, односно празника. У недељу: 2 пута васкрсан, *слава:* светог (ако има), *и ниње:* празника.

Катизма. Иза катизама мала јектенија.

Сједални празника.

Псалам 50.

Канони из минеја. Катавасија владајућа.

Иза 3 песме мала јектенија, кондак с икосом празника, *слава:* сједален светог, *и ниње:* празника. По 6 песми мала јектенија, кондак и икос светог.

Иза 8 песме:

Богорицу и матер . . . (свештеник говори кадећи, и врши велико кађење).

Величит душа моја . . . и Честњејују . . . по гласу првог канона.

Ирмос 9 песме.

Достојно јест . . . не узима се.

Мала јектенија.

Свјетилен светог, слава и ниње празника.

Недељом: свјетилен васкрсан, слава: (светог ако има), и ниње: празника.

Хвалитне стихире.

Мало славословље: Тебје слава подобајет . . .

Сподоби Господи в ден сеј . . .

Прозбена јектенија: Исполним . . . (пред царским дверима).

Стиховње стихире из минеја.

Благо јест . . .

Трисвјатоје.

Тропари:

Тропар светога, слава и ниње: предпразнства, односно празника. Ако су 2 света и сваки има тропар онда: тропар првог светог, слава: 2 светог, и ниње: тропар предпразнства, односно празника.

Сугуба јектенија: Помилуј нас . . . (пред царским дверима).

Премудрост.

Благослови. Даље завршетак као на свакидашњем јутрењу заједно са првим часом.

НЕДЕЉНО ЈУТРЕЊЕ

Царски део као и почетак самога јутрења остаје непромењен.

Бог Господ . . . 4 пута по владајућем гласу и тропар васкрсан владајућег гласа 2 пута, слава: тропар светог, и ниње: богородичан васкрсни по гласу тропара светог. Богородичан велики владајућег гласа долази на слава и ниње: иза првог сједална.

Ако су 2 света и сваки има тропар, онда се тропар васкрсни поји једанпут, затим тропар првог светог, *слава: тропар другог светог, и ниње: богородичан велики по гласу тропара другог светог.*

Ако свети нема тропара, онда се на *слава и ниње: поји богородичан владајућег гласа.*

Ако је пред или попразноство Христовог или Богородичног празника, онда се уместо богородичног поји *и ниње: на тропар предпразнства, односно празника. Затим: катизма и мала јектенија, па:*

Сједален први (има 3 песме). Затим: катизма и мала јектенија, па:

Сједален други (има 3 песме). За овим катизма 17. и непорочни тропари: *Благословен јеси . . . ангелскиј собор . . . мала јектенија ипакoј, па:*

Степена владајућег гласа.

Вонмен, премудрост.

Прокимен гласа (3 пута).

Господу помолимсја.

Јако свјат јеси Боже наш . . .

Всјакоје диханије . . . по владајућем гласу (3 пута).

И о сподобитисја нам . . . (отварају се царске двери).

Премудрост, прости услиши . . .

От (имјарек) свјатаго евангелија чтеније.
Свештеник чита једно од васкрсних јутарњих јеванђеља које је на реду и то на светој трпези. По светом јеванђељу:

Воскресеније Христово видјевше, поклонимсја свјатому Господу Исусу, јединому безгрјешному. Кресту твојему поклањајемсја Христе, и свјатоје воскресеније

твоје појем и славим, ти бо јеси Бог наш, развје тебје иного не знајем, имја твоје именујем. Придите вси вјерни, поклонимсја свјатому Христову воскресенију: себо пријиде крестом радост всему миру, всегда благословљашче Господа, појем воскресеније јего: распјатије бо претерпјев, смертију смрт разруши.

Псалам 50. Свештеник износи свето јеванђеље кроз царске двери на средину храма, поставља га на налоњ и целива свето јеванђеље он и народ за њим.

Слава: Молитвами апостолов . . .

И ниње: Молитвами Богородици . . .

Помилуј мја Боже . . . Воскрес Исус от гроба . . .

Спаси Боже људи Твоја. (Господи помилуј 12 пута).

Катавасија - владајућа.

Иза 3. песме: мала јектенија, кондак, икос и сједалан с богородичним светог, а иза 6. песме: мала јектенија, кондак и икос васкрсни. Иза 8. песме:

Богородицу и матер свјета . . . (Њакон или свештеник кадећи пред светом трпезом).

Величи душа . . . Честњејшују . . . по гласу првог канона (владајућег) - (кади се цела црква).

Ирмос 9. песме.

Мала јектенија.

Свјат Господ Бог наш (3 пута).

Егзапостилар, *слава:* светого (ако има) *и ниње:* богородичан егзапосзилара.

Ако је пред-попразнство на *и ниње:* свјетилен празника.

Хвалитне стихире, *слава:* јеванђелска стихира редовна, *и ниње: Препоблагословена јеси . . .* по владајућем гласу.

Славословље велико по владајућем гласу.

Тропар васкрсни по владајућем гласу и то, ако је владајући глас 1, 3, 5 и 7, онда:

Днес спасеније миру . . . Ако је владајући глас 2, 4, 6 и 8.

Воскрес из гроба . . . (у осмогласнику бр. 35.)

Сугуба јектенија. *Помилиј нас . . .* (свештеник у олтару, ђакон са амвона).

Прозбена јектенија: *Исполним . . .* (свештеник у олтару, ђакон са солеје).

Премудрост . . . (отварајући царске двери).

Отче благослови.

Сиј благословен. Даље као на вечерњу. Отпуст велики са: *Воскресиј из мртвих Христос . . .*

Први час. Свршетак првог часа као и код свакидашњег јурења и:

Отпуст мали.

ПРАЗНИЧНО ЈУТРЕЊЕ

Царски део, као и почетак самога јутрења остаје непромењен.

Бог Господ . . . 4 пута, по гласу тропара празника.

Ако је празник Христов или Богородични онда:

тропар празника 2 пута, *слава и ниње*: опет тропар празника.

Ако је празник светитељски:

тропар светог 2 пута, *слава и ниње*: Богородичан васкрсни по гласу тропара светог. Ако је тај дан субота, онда: Богородичан владајућег гласа. Затим:

Катизма, па:

Мала јектенија.

Сједален први из Минеја. Катизма па:

Мала јектенија.

Сједален други из Минеја.

Полијелејни псалми (134. и 135).

Величаније (обично поји свештеник).

Псалам изабрани. *Слава и ниње*: Алилуја (3 пута).

Мала јектенија.

Сједални по полијелеју.

Степена 4. гласа. Само први антифон. На *славу*: трећи стих првог антифона, а на *и ниње*: трећи стих другог антифона.

Вонмен, премудрост.

Прокимен празника (3 пута).

Господу помолимсја.

Јако свјат јеси . . .

Всјакоје диханије . . . (4 гласа).

Јеванђеље (на царским дверима).

Псалам 50. По псалму, ако је празник Христов:

Слава: глас 2. и одређена песма.

И ниње: глас 2. и одређена песма.

Помилуј мја Боже . . . и стихира по гласу, који је тамо наглашен (обично је 6. глас).

Ако је празник богородични:

Слава: *Молитвами Богородици . . .*

И ниње: *Молитвами Богородици . . .* , а могу бити и друге песме као на пример на Ваведење.

Помилуј мја Боже . . . и стихира (као горе). Ако је празник светом:

Слава: *Молитвами свјатаго* (име).

И ниње: *Молитвами Богородици . . .*

Помилуј мја Боже . . . и стихира (као горе).

Спаси Боже људи Твоја . . . (Господи помилуј 12 пута).

Катавасија владајућа, као и код недељног јутрења.

Ако је празник Христов или Богородичин, онда се иза 8. песме не поји Величит . . . и Честњејшују . . . , него

тропари 9. песме са нарочитим припевима и у том случају не говори свештеник или ђакон: *Богородицу и матер* . . .

Ако је празник светог: *Величи душа моја Господа* . . . по гласу првог канона.

Ирмос 9. песме.

Мала јектенија.

Свјетилен празника 2 пута, *слава и ниње*: песма празнику која је додата свјетилну, ако правило за поједине Христове и Богородичне празнике не одређује другачије.

Ако је празник светог:

Свјетилен светог, *слава и ниње*: његов богородичан. код неких светитељских празника свјетилен 2 пута, на пример Петровдан.

Хвалитне стихире, *слава и ниње*: празника. Ако је празник светитељски онда: *Слава*: светог, *ниње*: богородичан.

Славословље велико (обично 6. глас) и тропар празника једанпут. Ако је празник светог онда:

Тропари:

Тропар светог, *слава и ниње*: богородичан васкрсни по гласу тропара светог.

Ако је тај дан субота, онда на *и ниње*: богородичан васкрсни владајућег гласа.

Сугуба и прозбена јектенија и даље све заједно са првим часом као и на недељном јутрењу.

ПРАЗНИЧНО ЈУТРЕЊЕ КАД ПРАЗНИК СВЕТОГА ИЛИ ПРЕСВ. БОГОРОДИЦЕ ПАДНЕ У НЕДЕЉУ

Царски део, као и почетак самог јутрења остаје непромењен.

Бог Господ . . . 4 пута по владајућем гласу па:

Тропари:

Тропар васкрсни владајућег гласа 2 пута, *слава:* тропар светог, *и ниње:* богородичан васкрсни по гласу тропара светог. Богородичан владајућег гласа поји се на *слава и ниње*, после првог сједална. Ако је празник Пресв. Богородици, онда на *слава и ниње:* тропар празника.

Катизма и мала јектенија, затим,

Сједален први - васкрсни са својим богородичним.
Катизма и мала јектенија затим,

Сједален други - васкрсни са својим богородичним.

Полијелејни псалми (134. и 135).

Величаније.

Псалам избрани (без слава и ниње: алилуја) и одмах непорочни тропари: *Благословен јеси . . . Ангелски собор . . .* мала јектенија.

Сједални полијелејни.

Степена владајућег гласа.

Прокимен владајућег гласа; ако је празник Богородични, онда прокимен празника.

Всјакоје диханије . . . по владајућем гласу.

Јеванђеље васкрсно. Ако је празник Богородични, јеванђеље празника (Лука зач. 4). По јеванђељу:

Воскресеније Христово видјевше, поклонимсја свјатому Господу Исусу, јединому безгрјешному. Кресту твојему поклањајемсја Христе, и свјатоје воскресеније твоје појем и славим, ти бо јеси Бог наш, развје тебје много не знајем, имја твоје именујем. Придите вси

вјерни, поклонимсја свјатому Христову воскресенију: себо пријиде крестом радост всему миру, всегда благословљашче Господа, појем воскресеније јего: распјатије бо претерпјев, смертију смерт разруши.

Псалам 50.

Слава: Молитвами апостолов . . .

И ниње: Молитвами Богородици . . .

Помилуј мја Боже . . . Воскрес Исус от гроба . . .

Ако је празник Богородични онда слава: *Молитвами Богородици . . . и ниње: исто, или нарочите песме за то одређене (види Вавадање).*

Помилуј мја Боже . . . и стихира празника.

Спаси Боже . . . (Господи помилуј 12 пута).

Катавасија влађућа (као напред).

Богородицу и матер . . .

Величит душа . . . са Честњејшују . . . по гласу првог канона.

Ирмос 9. песме.

Мала јектнја.

Свјат Господ Бог наш . . . (3 пута).

Егзапостилар, слава: свјетилен светого, и ниње: богородичан егзапостилара васкрсног.

Ако је празник Богородични, слава и ниње: свјетилан празнка.

Хвалитне стихире васкрсне и празника.

Слава: јеванђелска стихира која је на реду, и ниње: Преблагословена . . . по владајућем гласу.

Ако је празник Богородчин, онда на слава: стихира празника, на и ниње: Преблагословена . . .

Славословље велико по владајућем гласу. По славословљу: Тропар васкрсан: Днес спасенија . . . или Воскрес од гроба . . .

Сугуба јектенија и даље све заједно са првим часом као и на недељном јутрењу.

БДЕНИЈЕ

Бденије спада у празнично богослужење, а може се вршити и уочи недеље. Оно се углавном састоји из празничног вечерња и празничног јутрења. Поредак богослужења на бденију је следећи: Свештеник стави на себе епитрахил и фелон, отвори царске двери и узме у десну руку кадионицу пошто ју је предходно благословио, а у леву руку свећу. Ако и ђакон служи, онда он носи свећу. Сад свештеник окади свету трпезу унакрст (ђакон се при том клања са супротне стране) жртвеник, горње место и излази са ђаконом кроз царске двери кроз солеју. Са солеје кади иконостас и каже:

Востаните. Ако служи и ђакон, онда он то каже. Затим се врши велико кађење. На повратку из припрате дођу пред царске двери и свештеник кадећи пред царским дверима каже:

Господи благослови. Сад окади икону Спаситељеву, Пресвете Богородице, трон Пресвете Богородице (ако га има) и архијереја, односно икону на његовом столу и ушавши у олтар кроз царске двери, кади пред светом трпезом и говори:

Слава свјатјей . . . и затвори царске двери. Даље иде све како је речено у празничном, односно недељном вечерњу. Иза песме: *Богатиј обниичаша . . .* чита се одмах:

Шестопсалмије. Даље се наставља јутрење како је то изложено у правилу за празнично, односно недељно јутрење.

СВЕТА ЛИТУРГИЈА

Литургија светог Јована Златоустог

Литургија светог Јован Златоустог, која је антиохијског порекла, са Златоустовом ревизијом и каснијом цариградском прерадом и развојем, због своје концизности налази се у најчешћој употреби од свих литургија византијског литургијског типа. Из тог разлога је предвиђено њено служење скоро сваког дана током године, изузев оних дана у које се, због њиховог покајног карактера, не дозвољава вршење радосне и пасхалне тајне свете евхаристије (као што су: среда и петак сиропусне недеље, понедељак, уторак, среда, четвртак и петак свих недеља Велике Четрдесетнице и понедељак, уторак, среда и петак Велике Недеље), као и у 10 најистакнутијих дана године, у које се врши литургија светог Василија Великог.

Благословено царство . . .

Велика јектенија (ћакон са амвона, свештеник у олтару).

Псалам 102.

Слава Оцу и Сину и Свјатому Духу, и ниње и присно и во вјеки вјеков, амин. Благослови душе моја Господа и всја внутрењаја моја, имја свјатоје јего. Благословен јеси Господи.

Ако је Христов празник чита се први антифон.

Мала јектенија. (ћакон са солеје, свештеник у олтару).

Псалам 145. *Слава . . . Хвали душе . . .*

и ниње и присно и во вјеки вјеков, амин. Јединородниј Сине, и Слове Божиј, бесмертен сиј и изволивиј спасенија нашего ради воплотитисја от

свјатија Богородици и Присно Дјеви Марији, непреложно вочеловјечивијсја: распнијсја же Христе Боже, смертију смерт поправиј, једин сиј свјатија Тројици, спрослављајемиј Оцу и Свјатому Духу, спаси нас.

Ако је Христов празник чита се други антифон, који се такође завршава са: *Јединородниј Сине . . .*

Мала јектенија (као напред).

Блажена:

Во царствији твојем помјани нас Господи, јегда придеси во царствији Твојем.

Блажени нишчији духом, јако тјех јест царство небесноје.

Блажени плачушчији, јако ти утјешатеја.

Блажени кротци, јако ти наслідјат земљу.

Блажени алчушчији и жаждушчији правди, јако ти наситјатеја.

Блажени милостивии, јако ти помиловани будут.

Блажени чистији сердцем, јако ти Бога узрјат.

Блажени миротворци, јако ти синове Божи нарекутеја.

Блажени изгнани правди ради, јако тјех јест царство небесноје.

Блажени јесте јегда поносјат вам, и изженут и рекут всјак зол глагол, на ви лажушче мене ради.

Радужтесја и веселитесја, јако мазда ваша многа на небесјех.

Седмичних дана: октоиха на 6. Ако је светом указана песма, на блажена: октоиха 4 и светог и недељна песма канона 4. Ако је свети са полијелејем и већи: из 3. и 6. песме његовог канона на 8. Ако је недеља а светом у минеју нису указана блажена, онда се певају васкрсна блажена на 8. Ако му је указана песма на блажена, онда се певају васкрсна блажена владајућег гласа на 4, а друга 4 тропара узимају се из последњег канона светоме и то: прва два из 3. песме (без

ирмоса) а друга два из 6. песме (без ирмоса). Последњи тропар је богородичан. Ова 4 тропара канона поју се обично овако: Ако је владајући глас од 1. до 4, онда: *Блажени јесте . . . по 8 гласу*, а ако је владајући глас од 5. до 8, онда: *Блажен јесте . . . по 4. гласу*.

Ако је празник Богородични или светитељски узимају се на блажена ирмос и тропари 3. песме канона и тропари 6. песме канона (без ирмоса).

Ако празник Богородични или светитељски падне у недељу онда се на *Блажен јесте . . .* певају тропари 3. песме (обично без ирмоса). Ако је празник Христов, онда се уместо Блажена чита трећи антифон.

За време појања *Блажен јесте . . .* или на почетку трећег антифона отварају се царске двери, и на славу, чини се:

Вход мали.

Премудрост, прости.

Недељом: **Придите поклонимсја и припадем ко Христу, спаси ни, Сине Божиј, воскресиј из мертвих, појушчија ти: алилуја.**

На празнике Богородичне или светитељске или у обичне дане: **Придите поклонимсја и припадем ко Христу, спаси ни, Сине Божиј, во свјатих дивен сиј, појушчија ти: алилуја.**

Христови празници имају своје нарочито "входноје".

У попразнству Христових празника (осим у недељу) поји се: *Придите поклонимсја . . .* и посебни уметак на пр. У попразнству Божића: *"Рождејсја от Дјеви"* ; Богојављења: *"Во Јордање крестивисја"* ; Крстовдан: *"Плотију распнијсја"* ; Спасовдан: *"Вознесијсај во славје"* ; Преображења: *"Преобразивисја на горје"*.

Од Томине недеље, па све до оданија Васкрса поји се у све дане уметак: *"Воскресиј из мртвиј"*.

После входне песме долазе тропари и кондаци.

***Распоред тропара и кондака ако је недеља
изван пред или попразднства.***

а) У храму који је посвећен Христовом празнику: Тропар васкрсан, тропар светога, *слава*: кондак светога, *и ниње*: кондак васкрсан. (Ако су два света и сваки има тропар и кондак, онда се узима тропар и кондак и другог светог на овом месту).

б) У храму који је посвећен Богордичном празнику: Тропар васкрсан, тропар храма, тропар светога, кондак васкрсан, *слава*: кондак светога, *и ниње*: кондак храма. (Ако су два светога онда као горе).

в) У храму који је посвећен светитељском празнику: Тропар васкрсан, тропар храма, тропар светога, кондак васкрсан, кондак храма, *слава*: кондак светога *и ниње*:

Предстатељство, христијан непостидноје, ходатајство ко Творцу непреложноје, не презри грјешних мољениј гласи, но предвари јако благаја на помошч нас вјерно зовущих ти: ускори на молитву и потшчисја на умољеније, предстатељствујушчи присно Богородице чтущих тја. (Ако су два света, као горе).

Ако свети који има бденије пада у недељу онда се у храму светитељском не узимају тропар и кондак храма, на пр. : Петровдан, Усековање и т.д.

У пред-попразнству Христовом:

а) мали свети, свети с великим славословљем и полијелејем:

Тропар васкрсан, празника, храма Богородичиног или светог, светог редовног, *слава*: кондак светог редовног, *и ниње*: празника. Ако свети нема кондака: кондак васкрсан, *слава*: кондак храма Богородичиног или светог, *и ниње*: празника.

У пред-попразнству Богородичном:

Тропар васкрсан, празника, храма светог, светог редовног; кондак васкрсан, храма светог, светог редовног (ако нема: *слава: храма светог*), *и ниње: празника*.

б) Ако је свети с бденијем као и горе, само се тропар и кондак храма не узима.

в) Ако је Христов празник из броја 12: тропар празника, *слава и ниње: кондак*.

Ако је Богородичин празник: тропар васкрсан, празника; *слава: кондак васкрсан, и ниње: кондак празника*.

Распоред тропара и кондака у седмичне дане(понедељак - петак), ако је свети без празничног знака.

***У храму Господњем.
Понедељак, уторак и четвртак***

Тропар храма, тропар дана (у четвртак - 2), тропар редовног светог (два ако има), кондак дана (у четвртак 2), кондак редовног светог (два ако има), *Слава: кондак Со свјатими . . . и ниње: кондак храма*.

Среда и петак.

Тропар дана: *Спаси, Господи . . .*, тропар редовног светог (два ако има); кондак редовног светог (два ако има) *Слава: Со свјатими . . . и ниње: кондак дана: Вознесијсја на Крест . . .*

Напомена: У среду и петак, тропар и кондак храма Господњег не поје се, тако што се замењује тропаром и кондаком дана.

У храму Богородичином
Понедељак, уторак и четвртак

Тропар храма, тропар дана (у четвртак - 2), тропар редовног светог (два ако има); кондак дана (у четвртак 2), кондак светог (два ако има), *слава: Со свјатими . . . и ниње:* кондак храма.

Среда и петак

Тропар дана: *Спаси, Господи . . .*, тропар храма, тропар редовног светог (два ако има); кондак дана: *Вознесисја на Крест . . .*, кондак светог (два ако има), *слава: Со свјатими . . . и ниње:* кондак храма.

У храму светог

Тропар дана (у четвртак 2), тропар храма, тропар редовног светог (два ако има); кондак дана (у четвртак 2), кондак храма, кондак редовног светог, *слава: Со свјатими . . . и ниње: Предстатељство християн . . .*

Напомена: Ако је храм Предтече, то у уторак тропар и кондак храма се изостављају, јер се Предтеча прославља у дневном тропару и кондаку. Исто ако је храм апостолски, у четвртак тропар и кондак храма се изостављају.

На 12 великих празника: тропар празника, *слава и ниње:* кондак празника.

Ако је свети с великим славословљем: тропар и кондак дана и *Со свјатими . . .* се не узима.

Ако је свети с полијелејем: тропар храма Христовог или Богородичиног, или светог, тропар светог

који се празнује, кондак храма светог, *слава*: кондак светог који се празнује, *и ниње*: кондак храма Христовог или Богородичиног, а ако је храм светог на *и ниње*: *Представељство* . . .

Ако је свети с бденијем: тропар и кондак храма светог се не узима.

***Распоред тропара и кондака у седмичне дане
ако је пред-попразнство***

а) У пред-попразнству Христовом, ако је мали свети, свети с полијелејем и великим славословљем: тропар празника, храма Богородичиног или храма светог, светог редовног и другог светог (ако има); кондак храма Богородичиног или храма светог, *слава*: светог редовног, *и ниње*: празника. Тропар и кондак храма Христовог тада се не узима.

б) У пред-попразнству Богородичином: тропар храма Христовог (ако је храм Христов), празника, храма светог (ако је храм светог), светог редовног, другог светог (ако има); кондак храма Христовог или храма светог (ако је храм посвећен Христу или светом), *слава*: светог редовног, *и ниње*: празника. Тропар и кондак храма Богородичиног се не узима.

в) Ако је свети с бденијем: тропар празника, светог редовног; *слава*: кондак светог редовног, *и ниње*: празника.

***Распоред тропара и кондака суботом
(ако је мали свети)***

У Христовом и Богородичином храму

Тропар храма, тропар дана: *Апостоли, мученици . . .*
, тропар светог 1 или 2 (ако нема у суботу тропара и кондака ниједноме светоме, онда после тропара *Апостоли, мученици . . .* појемо тропар за упокојене *Помјани Господи . . .*), кондак храма, кондак светог (ако га има) *слава: Со свјатими . . . и ниње: Јако начатки јестества . . .*

У храму светог

Тропар дана: *Апостоли мученици . . .*, тропар светог - 1 или 2 (ако нема у суботу тропара и кондака ниједноме светоме онда после тропара *Апостоли . . .* појемо тропар за упокојене *Помјани, Господи . . .*), кондак светог (ако га има), *слава: Со свјатими . . . и ниње: Јако начатки . . .*

Напомена: У храму светог суботом на певамо тропар и кондак храма јер су у тропару *Апостоли, мученици . . .* именовани сви свети.

У пред и попразнству суботом на *и ниње* поје се тропар празника.

Ако је свети велики у храму светог се на *и ниње* поје *Предстатељство . . .*

Ако је свети са полијејем, или је пред и попразнство изостављају се тропари дана.

У пред и попразнству Богородичиних празника у храму Богородичином не поју се храмовни тропар и кондак.

Јако свјат . . .

Свјатиј боже, свјатиј крјепкиј, свјатиј безсмртниј, помилуј нас (3 пута). Слава Отцу и Сину и Свјатому Духу, и ниње и присно и во вјеки вјеков амин. Свјатиј безсмртниј, помилуј нас. Свјатиј Боже, свјатиј крјепкиј, свјатиј безсмртниј, помилуј нас.

На Божић (само први дан), Богојављење, Лазареву и Велику суботу, Васкрс, и целе Светле седмице и Духове (само први дан) поји се: **Јелици во Христа крестистесја во Христа облекостесја, алилуја. (3 пута). Слава Отцу и Сину и Свјатому Духу, и ниње и присно и во вјеки вјеков амин. Во Христа облекостесја, алилуја. Јелици во Христа крестистесја, во Христа облекостесја, алилуја.**

Када се у склопу литургије врши крштење, а што је и најправилније, онда се увек уместо **Свјатиј Боже** пева **Јелици во Христа . . .**

На Крстовдан (14./27. септембра) и у недељу крстопоклону (трећу часног поста) поји се:

Кресту Твојему поклањајемсја Владико и свјатоје воскресеније Твоје појем и славим. (3 пута) Слава Отцу и Сину и Свјатому Духу, и ниње и присно и во вјеки вјеков, амин. И свјатоје воскресеније Твоје појем и славим. Кресту Твојему поклањајем сја Владико и свјатоје воскресеније Твоје појем и славим.

Прокимен апостола. На Христове празнике, прокимен празника у сваком случају. На Богородичне и светитељске празнике, прокимен тих празника. У недељу прокимен васкрсни владајућег гласа. Овај се прокимен узима на првом месту и у том случају, ако празник Богородични или светитељски падне у недељу.

У седмичне дане када је мали свети узима се прокимен дана. Ако је свети коме је наведен апостол и јеванђеље, свети са великим славословљем и полијелејем, онда се узима прокимен дана и светог. Ако је свети с бденијем узима се прокимен светог.

У суботу када није наведен прокимен светог узима се прокимен дана и упокојеним. У случају да свети има апостол и јеванђеље узима се прокимен светог и дана.

У недељу ако је светом наведен апостол и јеванђеље узима се 2 пута васкрсан и трећи пут светог.

Апостол.

Јеванђеље (ђакон са амвона, а свештеник са царских двери).

Сугуба јектенија (ђакон са амвона а свештеник у олтару).

Јектенија за упокојене. Говори се само по потреби. На Христове празнике се не употребљава. (ђакон са солеје а свештеник у олтару).

Јектенија за оглашене.

Мала јектенија. 1. *Јелици оглашени . . .*

Мала јектенија. 2. *Паки и паки . . .*

Иже херувими тајно образујушче, и животворјашчеј Тројице, трисвјатују пјесан припјевајушче, всјакоје ниње житејскоје, отложим попеченије. Мало кађење (до половине).

Вход велики.

Јако да царја всјех подимем, ангелским невидимо дориносима чинми: Алилуја, алилуја, алилуја.

Прозбена јектенија. *Исполним . . .* По возгласу: *Мир всјем: И духови твојему.*

Возљубим друг друга . . .

Отца и Сина и Свјатаго Духа, Тројицу јединосущнују и нераздјелнују.

Док се ово поји свештеник се три пута крсти, клања и тихо гвори: *Возљубљу . . .* затим целива воздух врху дискоса говорећи:

Свјатиј Боже, врху путира говорећи: Свјатиј крјепкиј, и свету трпезу говорећи: Свјатиј безсмртниј помилуј нас. На Васкрс и целе светле седмице се при целивању ове речи не говоре.

Двери, двери . . .

Символ вере.

**Вјерујем у једнога Бога Оца, Сведржитеља,
Творца неба и земље и свега видљивог и невидљивог.**

**И у једнога Господа Исуса Христа, Сина
Божијег, Јединородног, од Оца рођеног прије свих
вјекова; Свјетлост од Свјетлости, Бога истинитог од
Бога истинитог; рођеног, а не створеног, једносушног
Оцу, кроз Кога је све постало;**

**Који је ради нас људи и ради нашег спасења
сишао с небеса, и оваплотио се од Духа Светога и Марије
Дјеве, и постао човјек;**

**И Који је распет за нас у вријеме Понтија
Пилата, и страдао и био погребен;**

И Који је васкрсао у трећи дан по Писму;

**И Који се вазнио на небеса и сједи са десне
стране Оца;**

**И Који ће опет доћи са славом, да суди живима и
мртвима, Његовом царству неће бити краја.**

**И у Духа Светога, Господа, Животворног, Који
од Оца исходи, Који се са Оцем и Сином заједно поштује
и заједно слави, Који је говорио кроз пророке.**

У једну свету, саборну и апостолску Цркву.

**Исповиједам једно крштење за опроштење
гријехова.**

Чекам васкрсење мртвих.

И живот будућег вијека. Амин!

Свештеник дигне воздух са светих дарова, маше
њим над светим даровима и сам чита символ вере.

Станем добрје . . .

Милост мира, жертву хваљенија.

Благодат Господа нашего . . .

И со духом твојим.

Горје имјејим сердца:

Имами ко Господу.

Благодарим Господа:

Достојно и праведно јест поклањатисја Отцу и Сину и Свјатому Духу, Тројице јединосущњеј и нераздјељњеј.

Побједују пјесан . . . Говорећи свештеник ове речи дотиче звездицом дискос са источне, западне, северне и јужне стране; целива звездицу и ставља је на дарке. А ако служи ђакон, онда он узима звездицу то чини. Пева се:

Свјат, свјат, свјат Господ Саваот, исполн небо и земља слави твојеја; осана во вишњих, благословен грјадиј во имја Господње, осана во вишњих.

Примите јадите . . .

Амин.

Пијте от њеја вси . . .

Амин.

Твоја от твојих . . . Ово говорећи, свештеник прекрсти десну руку преко леве, у десну узима дискос, у леву путир и подигне их мало са часне трпезе. Пева се:

Тебе појем, тебе благословим, тебје благодарим Господи, и молимтисја Боже наш (велико). И молимтисја Боже наш (мало 2 пута). И молимтисја Боже наш (велико).

Изрјадно о Прсвјатјеј . . . (говори свештеник кадећи).

Достојно јест јако во истину блажити тја Богородицу, присноблаженују и пренепорочнују и матер Бога нашего. Честњејшују херувим и славњејшују без сравњенија серафим, без истљенија Бога Слова рождшују, сушчују Богородицу тја величајем.

Напомена: На Христове и богородичне празнике, као и у попразнству и на оданије. Ирмос празника у све па и у недељне дане. (Ирмоси су наведени заједно са тропарима празника при крају књиге).

В првих помјани . . . И всјех и всја.

И дажд нам . . .

Амин.

И да буду милости . . .

И со духом твојим.

Всја всјатија . . .

Господи помилуј.

Затим још неколико прошенија па:

Прозбена јектенија: *Исполним молитву . . .*

И сподоби нас владико . . .

Оче наш, Који си на небесима, да се свети име Твоје, да дође Царство Твоје; да буде воља Твоја и на земљи као на небу; хљеб наш насушни дај нам данас; и опрости нам дугове наше као што и ми опраштрамо дужницима нашим; и не уведи нас у искушење, но избави нас од злога.

Јако твоје јест царство . . .

Амин.

Мир всјем . . .

И духови твојему.

Глави ваија Господеви приклоните:

Тебје Господи.

Благодатију и шчедротами . . .

Амин.

Вонмен, свјатаја, свјатим. Ово говорећи свештеник подигне са обе руке мало свети агнец од дискаса. Пева се:

Једин свјат, једин Господ, Исус Христос, во славу Бога Отца. Амин.

Причасни. Причасних има редовних и произвољних. На велики четвртак уместо причастна пева се:

Вечери твојеја тајнија днес Сине Божиј причастника мја прими, не бо врагом твојим тајну повјем, ни лобзанија ти дам јако Јуда, но јако разбојник исповједају тја: помјани мја Господи во царствии твојем.

Ако ће се појати причастен , треба пре тога гласно рећи текст редовног причаства. Текст причасних су наведени испод текста дневних тропора на крају књиге.

Со страхом Божијим . . .

Благословен грјадји во имја Господње, Бог Господ и јависја нам.

На Васкрс и целе светле седмице: *Христос воскрес* . . . На овоме месту се причешћују верни. За то време причешћивања верних поји се стих:

Тјело Христово примите, источника безсмртнаго вкусите. Алилуја. На велики четвртак: Вечери твојеја . . .

Спаси Боже људи твоја . . .

Видјехом свјет истиниј, пријахом духа небеснаго, обрјетохом вјеру истинују, нераздјељњеј Тројице поклањаемсја; та бо нас спасла јест.

На Васкрс, целе Светле седмице и све до оданија Васкрса: *Христос воскрес* . . . На Спасовдан и до оданија: *Вознесасја јеси* . . . (тропар Спасовдана)

У суботу уочи Духова - задушну: *Глубиноју мудрости* . . .

Затим свештеник тихо каже: *Благословен Бог наш* . . . , и онда гласно:

. Бсегда ниње и присно . . .

Амин. Да исполњате сја уста наша хваљенија твојега Господи, јако да појем славу твоју, јако сподобил јеси нас причаститисја, свјатим твојим божественим, безсмртним и животворјашчим тајнам: собљуди нас во твојеј свјатињи вес ден поучатисја правдје твојеј. Алилуја, алилуја, алилуја.

На Васкрс и целе светле седмице: *Христос воскрес* . . . На велики четвртак: *Вечери твојеја тајнија* . . .

Мала јектенија. (Ћакон са амвона, свештеник у олтару). За време возгласа, свештеник чини знак крста са светим јевенђељем над светим антимином.

С миром изидем:

О имени Господњи.

Господу помолимеја:

Господи помилуј.

Са амвона молитва - Благословљајај . . .

Буди имја Господње, благословено от ниње и до вјека (3 пута), а на Васкрс и целе Светле седмице: Христис воскрес . . . 3 пута.

Псалам 33.

Благословеније Господње на вас . . .

Слава тебје Христe Божe упованије . . .

Слава и ниње . . . Господи помилуј 3 пута. Отче благослови.

Отпуст велики.

Напомена: Има дана у години када црквено правило забрањује свршавање свете литургије. Ти су дани:

1) Среда и петак сирне седмице, осим ако у те дане падне Срећење или храмовни свети.

2) Петак пред Божић и Богојављање, ако ови празници падну у недељу, или понедељак.

3) Понедељак; уторак и четвртак прве седмице поста (у ове дане нема ни литургије пређеосвећених дарова) .

4) Сви дани Свете четрдеснице , осим суботе и недеље.

5) Велики петак, осим ако на тај дан падну Благовести.

Литургија светог Василија Великог

Света литургија светог Василија Великог је велика и званична литургија византијског литургијског типа, која се првобитно служила на велике празнике и недељом. Њена употреба је, због њеног обима, ограничена на 10 празника, и то:

1) На Бадњи дан.

2) На Крстовдан уочи Богојављања. (Ако празници Божић и Богојављање падну у недељу или понедељак, онда не на Бадњи дан и Крстовдан, него на саме празнике т. ј. Божић и Богојављање).

3) На дан светог Василија 1. јануара.

4-8) Првих пет недеља свете четрдеснице.

9) На Велики четвртак и

10) На Велику суботу.

На Бадњи дан, Крстовдан, Велики четвртак и Велику суботу почиње овај чин свете литургије са вечерњем, а у остале дане је почетак исти као и литургије светог Јована Златоустог.

Поредак ове литургије када почиње са вечерњом је овај:

Благословено царство . . .

Придите поклонимсја . . . и псалам 103.

Катизма. (Велики четвртак и Велика субота немају катизме).

Велика јектенија.

Бадњи дан и Крстовдан, ако је субота цела прва катизма, а ако је недеља само први антифон: *Блажен муж . .*

Мала јектенија.

Господи возвах . . . са стихирама. (За то време свештеник врши проскомидију, а ђакон велико кађење). На *слава и није*, отварају се двери, а за време појања стихире на *славу* врши се:

Вход са јеванђељем. На сваком вењерњу на коме ће се читати јеванђеље, врши се *вход са јеванђељем* а не са *кадионицом*.

Паримије по правилу. По свршетку паримија:

Мала јектенија са возгласом:

Јако свјат јеси Боже наш . . .

Трисвјатоје. На велику суботу: Јелици во Христа . .

Апостол.

Јевенђеље.

Сугуба јектенија.

Јектенија за оглашене.

Мала јектенија 1.

Мала јектенија 2.

Иже херувими . . . На Велики четвртак: Вечери твојеја . . . , а на Велику суботу: Да молчит всјакаја плот человјеча, и да стојит со страхом и трепетом и ничтоже земноје в себје да помишљајет: цар бо царствујушчих, и Господ господствјушчих, приходить заклатисја, и датисја в сњед вјерним. Прдходјат же сему лици ангелстији со всјаким началом и властију многоочити херувими, и шестокрилати серафими, лица закривајушче, и вопијушче пјесан: алилуја.

Даље је поредак као и у чину свете литургије светог Јована Златоустог.

Свјат . . . и Тебје појем . . . пева се велико. Испред речи:

Примите . . . и Пијте . . . долазе речи:

Даде свјатим својим учеником и апостолом рек:

Уместо: *Достојно јест . . .* пева се: *О тебје радујетсја . . .* На велики четвртак и велику суботу ирмос дана. Иза: *И всјех и всја* пева се тропар, глас 4:

Небојављенаго Христова тајника, владичња свјетилника пресвјетла, иже от Кесарији кападокијскија страни, Василија Великаго, вси да восхвалим.

Остало све као у чину литургује светог Јована Златоустог. У отпусту се спомиње свети Василије Велики.

НЕКЕ СЛУЖБЕ ВЕЛИКОПОСНОГ БОГОСЛУЖЕЊА

1) *Вечерња у недељу сирну поподне:*

Свештеник у светлом епитрахилу почиње вечерње
са:

Благословен Бог наш . . .

Придите поклонимсја . . . Псалам 103.

Велика јектенија.

Господи возвах . . . по владајућем гласу и стихире:
октоиха, покајне и триода. *Слава:* светога, *и ниње:*
богородичан из минеја. Ако свети нема славне стихире,
онда *слава и ниње:* богородичан.

Вход (са кадионосом).

Свјете тихиј . . .

Прокимен велики, глас 8: **На отврати лица твојего
от отрока твојего, јако скорбљу, скоро услиши мја:
вонми души мојеј, и избави ју.**

Или:

Напомена: Два су велика прокимена, 8. гласа: *Не
отврати . . .* и *Дал јеси достојаније бојащимсја тебе
Господи.* и ова два прокимена се певају наизменично т. ј. у
једну недељу на вечерњу један, а у другу недељу други .

По томе одмах:

Сподоби Господи . . . свештеник затвара царске
двери, скида светли епитрахил и облачи црни.

Прозбена јектенија (пред царским дверима).

Стиховне стихире.

Ниње отпушчајеши . . .

Трисвјатоје. Тропари:

Богородице Дјеве . . . и поклон.

Слава: Крститељу Христов . . . и поклон.

И ниње: Молите за ни . . . и поклон.

Под твоје благоутробије . . . без поклона.

Господи помилуј (40 пута).

Слава и ниње: Честњејшују . . . Именем Господњим

. . .

Сиј благословен . . .

*Небесниј царју . . . и молитва светог Јефрема
Сиријца са поклонима:*

**Господе и Владико живота мога, дух лењости,
мрзовоље, властољубља и празнословља не дај ми.**

**Дух здравоумља, смиреноумља, трпљења и
љубави, даруј мени, служи твоме.**

**О, Господе Царе, даруј ми да будем свестан
грехова својих, и да не осуђујем брата свога, јер си
благословен у векове векова. Амин.**

Трисвјатоје. Господи помилуј (40 пута).

*Слава и ниње: и Придите поклонимсја . . . псалам
50, 69 и 142, па Слава во вишњих . . . Сподоби Господи . . .*

Символ вере.

Достојно . . . (обично 4. глас) .

Трисвјатоје.

*Тропари: дана, храма, Божје отец наших . . . Иже
во всјем мирје . . .*

*Слава: Со свјатими . . . и ниње: Молитвами
Господи . . .*

Господи помилуј (40 пута) .

Иже на свјакоје времја . . .

*Господи помилуј (3 пута), Слава и ниње:
Честњејшују . . . Именем Господним . . .*

Божје ушчедри ни . . .

Молитва светог Јефрема Сиријца са поклонома.

Насквернаја, наблазнаја . . .

И дажд нам владико . . .

Преславнаја Приснодјево . . . (говори свештеник) .

Упованије моје отец . . .

Свештеник пред царским дверима:

Слава тебје Христe . . .

Слава и ниње: Господи помилуј (3 пута) .

Отче благослови . . .

Отпуст мали. Свештеник окренут ка западу чита две молитве у почетку поста свете четрдеснице (Треб. гл. 23). По свршетку молитава.

Благословеније Господње на вас . . . Свештеник се окрене царским дверима и говори:

Помолимсја . . . (Ова се прошења налазе на крају свакидашње полуноћнице) . Затим се целива крст и икона.

Напомена: Овако се свршава вечерња са повечерјем у недељне дане свете четрдеснице све до укључиво пете недеље поста, али се не читају горе наведене две молитве.

Јутрење у седмичне дана свете четрдеснице осим субота

Благословен Бог наш . . .

Трисвјатоје. По возгласу царски део јутрења, као иначе.

Шестопсалмије.

Велика јектенија. Уместо Бог Господ . . .

Алилуја (3) четири пута по владајућем гласу.

Тропари тројични, (има их три, с краја Триода), по владајућем гласу. Први тропар тројичан нема сталног завршетка, него се завршава додатком који одговара значају седмичног дана; други тројичан поји се са *славом*, а трећи на *и ниње*.

Ако је свети с полијелејем и бденијем: *Бог Господ . . .* , тропар светог 2 пута, *слава и ниње:* богородичан васкрсан по гласу тропара (Обретење).

Ако је субота тропари иду овако:

1. **мали свети:** прве недеље: *Бог Господ . . .*, тропар светог Теодора 2 пута, *слава и ниње:* богородичан васкрсан по гласу тропара. Друге, треће и четврте недеље: алилуја 2. гласа, тропар: Апостоли . . . 2 пута, (и остали тропари).

2. **свети с полијелејем и бденијем:** прве недеље: меша се служба са службом светог Теодора. Друге, треће, четврте и пете недеље: *Бог Господ . . .*, тропар светог 2 пута, *слава и ниње:* богородичан васкрсан по гласу тропара. Служба мртвих се изоставља.

Катизме и сједални октоиха и триода. Господи помилуј (3 пута), на *слава и ниње:* псалам 50.

Спаси Боже људи твоја . . . (као на недељном јутрењу).

Канони, узимају се из триода и минеја по овом реду: из триода понедељком, 1, 8, и 9 песма, уторком 2, 8 и 9 песма, средом 3, 8 и 9 песма, четвртком 4, 8 и 9 песма, петком 5, 8 и 9 песма, а остале песме из минеја. Суботом из октоиха. Иза 3 песме: мала јектенија, сједален, *слава и ниње* богородичан светог из минеја. Иза 6 песме: мала јектенија, кондак, икос светог из минеја ако има, ако нема, онда мученичан гласа са краја триода. Иза 8 песме:

Богородицу и Матер . . .

Величит душа . . . и Честњејшују . . ., по гласу првог канона (владајућег).

Ирмос 9. песме триода.

Достојно . . . по гласу првог канона (владајућег).

Мала јектенија.

Свјетилен троичан (свјетилен нема сталног завршетка, па се и овде поступа као код првог троичног тропара).

У седмичне дане:

1. **Мали свети:** свјетилен гласа из триода.

У среду четврте седмице: свјетилен гласа, *слава: крста, и ниње: крста.*

2. Свети с полијелејем: свјетилен светог, слава и ниње: богородичан његов.

У суботу прве недеље (Теодорова субота):

1. ако је мали свети: свјетилен светог Теодора, слава и ниње: богородичан.
2. ако је свети с полијелејем: светог, слава: светог Теодора, и ниње: богородичан његов.

У суботу пете недеље:

1. ако је мали свети: свјетилан октоиха писан у триоду писан после канона.
2. ако је свети с полијелејем: само њему.

У недељу: свјетилни се узимају као и ван поста.

Хвалитни псалми (као и иначе на свакидашњем јутрењу).

Мало славословље.

Прозбена јектенија.

Стиховње стихире из триода. Ове стихире се поју (читају) овако: Прва стиховња, затим стих па опет прва стиховња, стих па друга стиховња, слава: стихира светог (ако је има) и ниње: богородичан. Ако свети нема стихире на славу, онда слава и ниње: богородичан.

Благо јест . . . 2 пута.

Трисвјатоје.

*Во храмје стојашче . . . Господи помилуј (40 пута).
Слава и ниње: Честњејују . . . Именем Господњим . . .*

Сиј благословен . . .

Небесниј царју . . . , молитва Јефрема Сиријца са поклонима и први час:

Придите поклонимсја . . . и три псалма. По завршетку псалама.

Заутра услиши глас мој . . . 3 пута са поклонима.

Слава и ниње: Что тја наречем . . .

Стопи моја . . . 2 пута.

Избави мја . . . 2 пута.

Лице твоје . . . 2 пута.

Да исполњатсја уста моја . . . 3 пута.

Трисвјатоје. По возгласу: понедељком, уторком и четвртком:

Преславнују Божију Матер . . . средом и петком:

Скоро предвари . . . Господи помилуј . . . (40 пута).

Иже на свакоје времја . . . Господи помилуј (3 пута). Слава и ниње . . . Честњејују . . . Именем Господњим . . .

Боже ушчедри ни . . .

Молитва Јефрема Сиријца са поклонима.

Трисвјатоје. По возгласу: *Господи помилуј (12 пута).*

Христe свјете истиниј (чита свештеник), а појци:

Возбраној војеводје . . .

Слава тебје Христe Боже . . .

Слава и ниње: Господи помилуј (3 пута).

Отче благослови.

Отпуст велики.

Великопосни часови: трећи, шести, девети и изобразитељна

а) *Трећи час*

У 9 сати пре подне, звони мало звоно, а свештеник ушавши у олтар метанише и целива свету трпезу, ставља на себе епитрахил и не свукавши завесу почиње 3 час.

Благословен Бог наш . . .

Слава тебје Боже наш . . . Царју небесниј . . .

Трисвјатоје.

Придите поклонимсја . . . (3 псалма).

Тропар: Господи иже пресвјатаго твојего духа . . .
3 пута и 3 поклона при крају тропара.

Слава и ниње: Богородице ти јеси . . .

Господ Бог . . . и тропари:
Благословен јеси . . . Слава: Скороје и извјестноје . .
. и ниње: Надежда и представство . . .
Господи помилуј (40 пута)
Иже на свакоје времја . . . Господи помилуј (3
пута), Честњејшују . . . Именем Господњим . . .
Боже ушчедри ни . . .
Молитва Јефрема Сиријца са поклонима. (Владико
Боже . . . чита свештеник) и одмах се прелази на:

б) Шести час

Придите поклонимсја . . . и 3 псалам. (Катизма).
Тропар:
Иже в шестиј . . . 3 пута и при крају тропара
поклон.
Слава и ниње: Јако не имами . . . (Тропар
пророчества).
Прокимен.
Паримија (од Исаије).
Прокимен други.
Скоро да предварјат . . .
. Трисвјатоје.
Спасеније содјелал јеси . . . Слава: Пречистому . . .
и ниње: Милосердија . . . ако је понедељак, уторак и чевртак,
а ако је среда и петак, и ниње: Преблагословена јеси . . .
Господи помилуј (40 пута)
Иже на свакоје времја . . . Господи помилуј (3
пута), Честњејшују . . . Именем Господњим . . .
Боже ушчедри . . .
Молитва Јефрема Сиријца са поклонима.
(Боже и Господе сил . . . и одмах се прелази на:

в) Девети час

Придите поклонимсја . . . и 3 псалма (катизма).

Тропар:

Иже в девјати час . . . 3 пута и сваки пут при крају тропара поклон.

Слава и ниње: Иже нас ради . . .

Не предажд нас до конца . . .

Трисвјатоје.

Видја разбојник . . . Слава: По средје . . . и ниње: Агница и пастирја . . .

Господи помилуј (40 пута)

Иже на всјакоје времја . . . Господи помилуј (3). Слава и ниње: Шестњејшују . . . Именем Господњим. . .

Боже уищедри ни . . .

Молитве Јефрема Сиријца са поклонима и молитвама:

(Владико Господи . . .) и одмах се прелази на:

г) Изобразитељна

Помјани нас Господи јегда придеси во царствији твојем. Затим се поје на глас 8. сва блаженства са горепоменутим додатком. Затим:

Помјани нас Господи . . . и поклон.

Помјани нас владико . . . и поклон

Помјани нас свјати . . . и поклон. Затим се чита:

Лик небесниј . . . Приступите к њему . . . Лик небесниј . . . Слава: Лик свјатих ангел . . . и ниње: Вјерују во јединаго . . .

Ослаби, остави . . .

Отче наш . . .

Кондак: храма (ако је Христов), дана, храма светог и светог редовног, *слава*: Со свјатими . . . и *ниње*: храма Богородичног или Предстатељство.

Господи помилуј (3). Слава и ниње: Честњејшују . . . Именем Господњим . . .

Боже ушчедри ни . . .

Молитве Јефрема Сиријца са поклонима и прелази се на великопосно вечерње. (Без отпуста).

Великопосно вечерње

Ако се ово вечерње спаја са изобразитељном, онда почиње са:

Придите поклинимсја . . . и 103. псалам. (Свештеник свлачи завесу).

Велика јектенија.

Катизма.

А. у седмичне дане:

-ако је мали свети: катизма 18.

-ако је свети с полијелејем: уочи понедељка: *Блажен муж . . .*, уочи осталих дана 18.

Б. уочи суботе: на пређеосвећеној литургији катизма 18.

В. уочи недеље: *Блажен муж . . .*

Госпооди возвах . . . по гласу триода и стихире триода (3) и минеја (3).

Слава: светог (ако има), *И ниње*: богородичан (из минеја).

(Недељом, на вечерњи, због великих прокимена: увек вход).

Свјете тихиј . . .

Прокимен. Паримија. Одмах иза паримија: Прокимен други, па паримија друга.

Напомена: Кроз целу свету четрдесницу чита се једна паримија из Битија, а једна из прича.

Сподоби Господи . . .

Прозбене јектенија. (Прод царским дверима).

Стиховне стихире из триода. (Читају се исто као и на великопосном јутрењу).

Ниње отпушчајеши . . .

Трисвјатоје. По возгласу тропари:

Богородице Дјево . . . и поклон.

Слава: Крститељу . . . и поклон.

И ниње: Молите за ни . . . и поклон.

Под твоје благоутробије . . . без поклона.

Господи помилуј (40 пута). Слава и ниње: Честњејују . . . Именем Господњим . . .

Сиј благословен . . .

Небесниј царју . . .

Молитва Јефрема Сиријца са поклонима.

Трисвјатоје. Иза возгласа: (*Свесвјатаја Тројице . .*

.)

Буди имја Господње (3 пута). (Псалми 33. и 144.).

Достојно (обично глас 4.).

Слава тебје Боже наш . . .

Слава и ниње: Господи помилуј (3). Отче благослови .

Отпуст.

Јутрење у 2. 3. и 4. суботу свете четрдесетнице

Царски део јутрења као и обично. Уместо *Бог Господ . . .*

Алилуја глас 2, затим тропари: *Апостоли мученици .*

..

Слава: Помјани Господи . . .

И ниње: Мати свјатаја . . . (катизма 16).

Сједални из октоиха, *Слава и ниње: богородичан.*
(катизма 17 на две статије) по:

Благословен јеси Господи . . . Свјатих лик . . . (као
на парастосу).

Јектенија за упокојене са почетком: *Паки и паки . . .*

Сједален: *Покој Спасе наш . . . Слава и ниње: От
Дјеви . . .*

Господи помилуј 3 пута, *слава и ниње:* па псалам 50.

Канон из минеја и триода.

Иза 3 песме:

Јектенија мала. Кондак, икос и сједален светог.

Иза 6 песме:

Јектенија за упокојене са почетком: *Паки и паки . . .*

Кондак: *Со свјатими . . .*, и икос: *Сам једин јеси
безсмртниј . . .*, даље се наставља појање канона.

Иза 8. песме:

Богородицу и матер . . .

Величит душа . . . Честњејују . . . по гласу првог
канона (владајућем).

Ирмос 9. песме (из триода).

Достојно . . . по гласу првог канона (владајућем).

Мала јектенија.

Сјетилен са припад. песмама.

Хвалитне стихире владајућег гласа. *Слава и ниње:*
богородичан.

Мало славословље.

Прозбена јектенија.

Стиховње стихире (из октоиха). *Слава и ниње:*
богородичан.

Благо јест . . . 1 пут.

Трисвјатоје. По возгласу:

Тропарии као на почетку јутрења.

Сутуба јектенија и све даље као на свакидашњем,
изванпосном јутрењу са (скраћеним) првим часом.

Чин литургије пређеосвећених дарова

Света литургија пређеосвећених дарова, по правилу, врши се увече током Велике Четрдесетнице, сем суботе и недеље, и у прва три дана Велике Недеље, после потпуног целодневног поста.

Значи Ова литургија служи се само у седмичне дане свете Четрдесетнице. Редовно се служи средом и петком од 1 - 6 недеље поста, у четвртак пете седмице поста, на Велики понедељак, Велики уторак и Велику среду; а у понедељак, уторак и четвртак од 2 – 6. седмице поста служи се у том случају, ако у те дане падне свети који има полијејелеј (на пр. 1. и 2. Обретење главе светог Јована Крститеља 24 фебруара, и 40 муч. севастиских 9./22. марта) или ако је храмовни свети, и још уочи Благовести ако овај празник подне у уторак, среду и петак. Пре почетка ове литургије чита свештеник пред царским дверима "Входне молитве само изоставља молитву " *Господе низпосли . . .* " Правило за ову литургију је следеће:

Благословено царство . . . (Свештеник чита светилничне молитве у олтару почевши од 4.)

Придите поклонимсја . . . и 103 псалам.

Велика јектенија.

Катизма 18. Иза сваке славе катизме мала јектенија. После треће мала јектенија:

Господи возвах . . . по гласу стихира из триода.

Да исправитсја . . . За то време свештеник развија антиминос, донесе дискос истави га на антиминос, на дискос полаже свети агнец и окади га. Кад се сврши: *Да исправитсја . . .* сав народ клекне а појци певају антифонским напевом стихове:

Положи Господе . . . и Не уклони . . . а свештеник метанише, узима дискос и у висини главе га преноси на

проскомидију: Сипа у путир вино и воду, ставља на дискос звездицу, покрива дискос и путир дарцима (надневши их на кадионицу) не говорећи ништа. Кад покрије све воздухом каже: *Молитвами свјатих . . .* Сад свештеник савије антиминос и врши велико кађење. (Негде врши припремање за пренос и само преношење агнеца за време читања катизма или *Да исправитсја . . .* Појци певају:

Стихире на Господи возвах . . . (на 10).

Слава и ниње: богородичан (из минеја; петком догматик владајућег гласа) Врши се вход са кадионицом, а ако ће се читати јеванђеље, онда са јеванђељем.

Премудрос, прости. (Окачи кадионицу о свечњак, који се по входу постави на средини царских двери).

Свјете тихиј . . .

Прокимен и 1. паримија (из књиге Битија). Одмах по свршетку прве паримије:

Прокимен други, па 2. паримија (из Прича).

Мир ти, премудрост. Сада сви клекну, а чатац стојећи поје на глас 5:

Да исправитсја . . . Кад заврши клекне, а онда устаје десна страна појаца и народа и певају:

Да исправитсја . . . По завршетку песме клекну, а устаје чатац и поји стих:

Господи возвах . . . и кад сврши стих клекне, а устаје лева страна и поји:

Да исправитсја . . . По завршетку песме клекну, а устаје чатац и поји стих:

Положи Господи . . . и кад сврши стих клекне, а устане десна страна и поји:

Да исправитсја . . . По завршетку песме клекну, а устаје чатац и поји стих:

Не уклони . . . и кад сврши стих клекне, а устаје лева страна и поји:

Да исправитсја . . . По завршетку песме клекну (за то време свештеник кади пред светом трпезом). Сад клекну и свештеник и ђакон пред светом трпезом и свештени кпоји:

Да исправитсја . . . до половине, а затим сви устају и заједно поју:

Воздјејаније руку мојеју . . . и чине 3 поклона. Ако има да се чита апостол и јеванђеље (на пр. 24. фебруара и 9./22. марта) онда одмах прокимен апостола, па апостол и јеванђеље. Ако има да се чита само јеванђеље (прва три дана страсне седмице), онда после последњег: *Да исправитсја . . .* свештеник говори:

Премудрост, прости, услишим . . .

Сугуба јектенија.

Јектенија за оглашене. Од среде четврте седмице поста иза јектеније за оглашене, долази јектенија за просвећене.

Мала јектенија 1.

Мала јектенија 2.

Ниње сили . . ., (Свештеник уздигнутим рукама чита три пута тихо крстећи и клањајући се: *ниње сили . . .*). Речи: *Се жертва тајнаја совершена . . .* павају појци тихо а за то време сви у храму клече. Свештеник врши вход. (Дискос носи у десној руци, путир у левој). За време входа не говори ништа. Кад уђе у олтар, постави дискос и путир као и на потпуној литургији, а појци настављају појање песме гласно. (Свештеник скине дарке са дискоса и путира, а покрије их воздухом). Затвару се царске двери и завеса се навуче до половине.

Исполним вечерњују . . . и даље прозбе.

Прозбена јектенија.

И сподоби нас владико . . . (молитва Господња).

Јако твоје јест . . .

Мир всјем.

Глави нашіа . . . Тебје Господи (велико).

Благодатију и шчедротами . . . Амин (велико).

Вонмен. Преждеосвјашченаја свјатаја свјатим.
Кад ове речи свештеник говори дотиче се светог агнеца, а народ сав клекне.

Једин свјат . . . (народ устаје). За време причешћивања свештенослужитеља поји се стих:

Вкусите и видите јако благ Господ. Алилуја.
(Ако се светоме или храму читао апостол и јеванђеље, онда се узима и друго причасно, које је прописано). Напомена: Поступак са светим агнецом и начин причешћевања свештенослужитеља, види у сужебнику.

Со страхом Божијим . . .

Благословљу Господа на свакоје времја, хвала јего во устјех мојих.

Ако има причесника, врши се причешћивање коа на литургији светог Јована Златоустог. За време причешћивања поји се стих:

Тјело Христово . . .

Спаси Боже људи твоја . . .

Хљеб небесниј и чашу жизни вкусите и видите јако благ Господ. Алилију 3.

Всегда ниње и присно . . .

Амин. Да исполњатсја . . . (стр. 17.)

Прости пријимше . . . и даље мала јектенија.

С миром изидем.

О имени Господњи.

Господу помолимсја.

Господи помилуј.

Заамвона молитва: *Владико вседержитиљу . . .*

Буди имја Господње . . . 3 пута.

Слава и ниње: Благословљу Господе . . . 33
псалам.

Благословеније Господње на вас . . .

Слава тебја Христe Боже . . .

Слава и ниње: Господи помилуј 3, Отче благослови. Отпуст.

ВАЧЕРЊЕ НА ВЕЛИКИ ПЕТАК

Ово се вечерње врши у десети час дана тј. у 4 сата по подне. Уместо звона, употребљавају се клепала. (Клепала се употребљавају од Великог четвртка по подне па до Велике суботе изјутра). Служи се у тамно црвеним одежама. Ред је овај:

Благословен Бог наш . . .

Слава тебје Боже наш . . . Царју небесниј . . .

Трисјатоје. Господи помилуј 12 пута. Слава и ниње :

Придите поклонимсја . . . и 103 псалам.

Велика јектенија.

Господи возвах . . . глас 1. са стихирама.

Слава: О како . . . и ниње: Страшноје и преславноје

. . .

Вход са јеванђељем.

Премудрост, прости.

Свјете тихиј.

Прокимен.

Паримија 1. (из књиге Исхода). По свршетку ове паримије одмах.

Прокимен.

Паримија 2. (из књиге Јова).

Паримија 3. (из књиге пророка Исаије).

Премудрост.

Прокимен апостола.

Апостол (I Коринћ. зач. 125).

Јеванђеље (Мат. зач. 110. свештеник чита на царским дверима).

Сугуба јектенија.

Сподоби Господи . . .

Прозбена јектенија. Иза главоприклоњења:

Стиховне стихире. *Јегда от древа . . .* За време појања стиховних стихира, свештеник положи плаштаницу на свету трпезу окади је унакрст. Кад се почне појати:

Слава и ниње: Тебе одјејушчагосја . . . свештеник узима плаштаницу на руке, обиђе свету трпезу и излази из олтара на северне двери. Пред свештеником иде ђакон са светим јеванђељем и свећеносци. Левом (северном) страном одлазе пред Христов гроб (на сридини храма) и свештеник полаже плаштаницу тако, да глава Спаситељева дође са северне стране.

Ниње отпушчајеши . . .

Трисјатоје:

Благообразниј Јосиф . . . слава и ниње: Миронисицам женам . . . Док се поје тропари, ђакон (ако нема ђакона свештеник) кади три пут унакрст гроб; затим метанишу два пут, целивају плаштаницу и опет једанпут метанишу.

Премудрост.

Отче благослови.

Сиј благословен . . ., па:

Отпуст: Иже нас ради човеков . . . Затим долази мало повечерје на коме се поји канон о распећу Господњем и плач Пресвете Богородице. У то време верни целивају плаштаницу.

НЕКЕ СЛУЖБЕ ИЗ ПЕНТИКОСТАРА

Јутрење на Васкрс

На Васкрс рано ујутру звоне сва звона. (У неком крајевима се клепа, а звона звоне тек при поласку литије).

Свештенослужитељи се облаче у потпуно најсвечаније одежде, а за то време појци поју канон Велике суботе.

Волноју морскоју . . . и верни целивају плаштаницу. По свршетку канона свештеник отвара царске двери, узме кадионицу и окади гроб унакрст, па узме плаштаницу и унесе је у олтар и положи на часну трпезу где стоји све до оданија Васкрса. За време ових радља појци поју:

Јегда снншед јеси . . . Кад се ово заврши, свештенослужитељи са крстом, јеванђељем и иконом Васкрсења Христовог и кадионицом излазе кроз царске двери, изађу из храма на западна врата и чине опход око храма појући: (уз звоњење свих звона).

Воскресеније Твоје . . . Кад трећи пут обиђу око храма, стану пред затворена западна врата, окрену се ка истоку и свештеник кадећи говори гласно:

Слава свјатјej . . . и поји тропар:

Христос Воскресе . . . 3 пута. Затим поју појци исти тропар 3 пута. Иза тога свештеник кадећи говори стихове:

Да воскреснет Бог . . . појци тропар.

Јако изчезајет дим . . . појци тропар.

Тако да погнбнут . . . појци тропар.

Сеј ден . . . појци тропар.

Слава . . . појци тропар.

И ниње . . . појци тропар.

Сад свештеник преда кадионицу, узме крст у десну руку и повишеним гласом поји тропар:

Христос Воскресе . . . до половине и благосиљајући 3 пута крстом врата, отвара их и са народом укази у храм, а појци наставе појање тропара:

И сушчим во гробје . . . све док свештенослужитељи не уђу у олтар. (Царске, јужне и северне двери остају отворене до светле суботе и затварају се по свршетку литургије на тај дан. Ако тај дан на буде литургије, онда се двери затварају пред почетак вечерње уочи Томине недеље).

Велика јектенија (ђакон са амвона, свештеник у олтару пред часном трпезом). По сршетку јектеније, почење свештеник у олтару појање канона.

Воскресенија ден . . . и по свршетку ирмоса кади се олтар и сав храм. Ирмос сваке песме канона отпева свештеник, а затим појци (обе певнице) који наставе појање канона. Ирмоси се поје на 4, а тропари канона са припевом: Христос васкрсе из мртвих, на 12. Свака песма канона завршује се ирмосом исте песма, и трипут целог тропара: *Христос Воскресе . . .* (1. глас). Затим:

Мала јектенија. Ова јектенија се говри иза сваке песме канона. Иза јектеније по трећој песми поји се:

Предварившија . . . Иза јектеније по шестој песми:

Кондак: *Ашче и во гроб . . .* затим икос, па:

Воскресеније Хростово . . . 3 пута.

Воскрес Исус од гроба . . . 3 пута, и продужује се појање канона.

На 9 песми, на прва два стиха, припева се ирмос:

Свјетисја, свјетисја . . .

На стих: *Христос новаја пасха . . .* и даље припева се:

О божественаго . . .

На стих: *Ангел облистајај . . .* и остале до краја:

О пасха . . .

На крају ирмос: *Свјетисја, свјетисја . . .* и 3 пута *Христос Воскресе . . .*

По свршетку канона:

Мала јектенија.

Свјетилан: *Плотију уснув . . .* 3 пута.

Хвалитне стихире 1. гласа и

Пасхалне стихире. Док се поју хвалитне и пасхалне стихире, целива народ јеванђеље, икону и крст. Том приликом поздравља свештеник сваког појединца са речима: *Христос Воскресе*, а он одговара: *Ваистину Воскресе*.

(Поучитељно слово светог Јована Златоустог и његов тропар).

Сугуба јектенија.

Прозбена јектенија.

Премудрост.

Отче благослови.

Сиј благословен . . .

Утврди Боже . . . уместо: Слава тебје Христe . . . ,

затим

поји свештеник:

Христос Воскресе . . . до половине, а појци настављају:

И сушчим во гробје . . . Затим:

Отпуст. Христос Воскресе из мертвих . . .

Сад свештеник са крстом у руци поздравља народ са речима:

Христос Воскресе. Народ одговара:

Ваистину Восресе. Ово чини 3 пута. Затим појци поју:

Христос Воскресе . . . 3 пута, по 1. гласу. По свршетку овога свештеник каже:

И нам дарова живот вјечни . . . а појци поју на то:

Христос Воскресе . . . 5. глас, и многољетсво.

Овакав је завршетак на сваком вечерњу, јутрењу и литургији утоку светле седмице.

Напомена:

1) На светој литургији на Васкрс и целе светле седмице иза: *Благословено царство . . .* долази тропар: *Христос Воскресе . . .* и стихови као што је речено на јутрењу на Васкрс. Исто тако почиње и вечерње и јутрење целе светле седмице.

2) На вечерњу првог дана Васкрса чини се вход са јеванђељем и чита се свето јеванђеље (Јована. зач. 65.).

3) Од недеље Томине до оданија Васкрса иза почетног возгласа на вечерњој и јутрењу чита чатац три

пута тропар: **Христос воскресе . . .** па тек онда прописане псалме. На светој литургији, иза почетног возгласа, поји свештеник пред светом трпезом, држрћи у десној руци свећу, тропар: **Христос воскресе . . .** 3 пута, а затим продужује свету литургију. (Друге измене види у светој литургији).

4) Од недеље Томине до оданија Васкрса, на светој литургији пред отпуст, кад свештеник каже: *Слава тебје Христe Божe . . .* чатац говори: *Христос воскресе . . .* 3 пута, (нигде се не каже да је овако и на јутрењи и вечерњи), *Слава и ниње: Господи помилуј* (3 пута), *Отче благослови*. А свештеник отпуст: *Воскреси из мртвих Христос истиниј . .*

Овако почиње отпуст (и велики и мали) на сваком богослужењу од недеље Томине до оданија Васкрса.

Свакидашње вечерње од недеље Томине до оданија Васкрса осим суботе и недеље

Благословен Бог наш . . .

Христос воскресе . . . 3 пута и 103 псалам.

Велика јектенија. Катизма.(по две)

Господи возвах . . . по гласу пентикостара и стихире пентикостара. (3) и светога из минеја (3).

Слава: светога и ниње: празника из пентикостара; ако свети нема славне стихире, онда: *слава и ниње:* празника.

Свјете тихи . . .

Вонмен, мир всјем . . .

Прокимен дана.

Сподоби Господи . . .

Прозбена јектенија. Иза главоприклоњења:

Стиховње стихире пентикостара. *Слава: светого и ниње: празника. Ако свети нема славне стихире, онда слава и ниње: празника.*

Ниње отпушчајеш...

Трисвјатоје.

Тропарі. Томине седмице: тропар светого, *слава и ниње: Запечатану гробу . . .* Ако свети нема тропар: онда Запечатану гробу 1 пут.

Седмица мироносица: *Благообразни Јосиф . . . слава: светого, и ниње: Мироносицам женам . . .*

Другог дана: *Јегда снйшел јеси . . . слава: светого, и ниње: Мироносицам женам . . .*

Ако свети нема тропара онда се узима: *Благообразни . . . слава: Јегда снйшел јеси . . . и ниње: Мироносицам . . .*

Када падне свети с бденијем на петохлебници се узима: светог 2 пута, *Богородице Дјево . . .* 1 пут.

Седмице 4, 5 и 6: тропар васкрсан, *слава: тропар светого, и ниње: богородичан васкрсан по гласу тропара светог. Ако свети нема тропара, слава и ниње: богородичан велики (васкрсни) владајућег гласа.*

Седмице преполовљења, од среде седмице ослабљеног до среде седмице самарјанке поји се: тропар светого, *слава и ниње: преполовљења.*

Сугуба јектенија: *Помилуј нас . . .* даље као и иначе на свакидашњем вечерњу и отпуст:

Воскресиј из мертвих . . .

Вечерње уочи суботе 2, 3, 4, 5 и 6 седмице по Васкрсу

Благословен Бог . . .

Христос воскрес . . . 3 пута и 103 псалам.

Велика јектенија. (Катизма 18).

Господи возвах . . . и стихире из пентикостара (оно што се поји уочи недеље) и минеја. *Слава*: из пентикостара, *и ниње*: догматик владајућег гласа. Ако у суботу падне свети са полијелејем онда се узимају стихире на 8 (4 из пентикостара и 4 из минеја). Ако свети има стихиру на славу, онда, *слава*: светог, *и ниње*: догматик.

Свјете тихиј . . . и даље до стиховњих стихира као и иначе.

Стиховње стихире владајућег гласа са припевима (оне што се поје уочи недеље), *слава и ниње*: празника. Ако је свети са полијелејем, *слава*: светог, *и ниње*: стихира празника.

Ниње отпушчајеши.

Трисвјатоје. Иза возгласа:

Тропар васкрсан, *слава*: тропар светого, *и ниње*: богородичан васкрсни владајућег гласа. У попразнству Преполовљења и Спасовдана, тропар светого, *слава и ниње*: тропар празника.

Сугуба јектенија. Даље како је речено у претходном наслову.

Недељно вечерње 3, 4, 5 и 6 седнице по васкрсу

Благословен Бог . . .

Христос Воскресе . . . 3 пута и 103 псалам.

Валика јектенија па катизма 1.

Господи возвах . . . по владајућем гласу и стихре васкрсне и пентикостара. *Слава*: пентикостара, *и ниње*: догматик владајућег гласа.

Премудрост, прости.

Свјете тихиј . . .

Вонмен, мир всјем . . .

Прокимен: *Господ воцарисја . . .* (3 пута).

Сугуба јектенија.

Сподоби Господи . . .

Прозбена јектенија.

Ако има литија, поју се самогласне стихире гл. 1. *Мироносици жени . . . , слава, глас 6. Проси Јосиф . . . и ниње: Творец и избавитељ мој . . .* На благосиљању хлебова: тропар *Богородице Дјево . . .* 3 пута.

Стиховне стихире васкрсне са својим припевима, пасхалне стихире са припевима па:

У недељу 3 мироносица: *Слава: . Тебје одјејушчагосја . . . , и ниње: Воскресенија ден . . .*

У недељу 4. ослабљеног: *Слава: стихира ослабљеног, и ниње. Воскресенија ден . . .*

У недељу 5. самарјанке, *Слава: стихира самарјанке, и ниње: Воскресенија ден . . .*

У недељу 6. слепога: *Слава: стихира слепога, и ниње: Воскресенија ден . . .*

Ниње отпушчајеши . . .

Трисјатоје. Иза возгласа:

Тропар: у недељу мироносица: тропар васкрсан, *слава: Благообразни . . . и ниње: Мироносицам . . .*

У недељу ослабљеног: тропар васкрсан, *слава и ниње: богородичан васкрсан владајућег гласа.*

У недељу слепога: тропар васкрсан, *слава и ниње: богородичан васкрсан владајућег гласа.*

Премудрост. Даље до краја као што је речено напред.

**Свакидашње јутрење од недеље Томине до
оданија Васкрса, осим суботе**

Слава свјатјеј . . .

Христос воскрес . . . 3 пута и шестопсалмије.

Велика јектенија.

Бог Господ . . . (4 пута) .

Тропари:

Седмице Томине: тропар празника 2 пута, *слава:* светог (ако га има) *и ниње:* празника. Ако свети нема тропар пева се три пута тропар празника.

Седмица Мироносица: *Благообразни Јосиф . . .*
Јегда снишед . . . слава: тропар светог из минеја, *и ниње:*
Мороносицам женам . . .

Седмице 4, 5 и 6: тропар васкрсан (2 пута), *слава:* тропар светог, *и ниње:* богородичан васкрсан по гласу тропара светог.

У попразнству Преполовљења, Спасовдана и Тројица: тропар празника (2 пута) *слава:* тропар светог, *и ниње:* празника. Ако свети нема тропар узима се празника три пута.

Катизме па сједални из пентикостара.

Воскресеније Христово видјевше . . . и псалам 50.

Ако је свети са великим славословљем, онда владајућа катавасија.

Канон из пентикостара и минеја са припадајућим песмама.

Када је мали свети:

По 3. песни, мала јектенија, кондак, икос, *слава:* сједален светог, *и ниње:* сједален празника.

По 6. песни, мала јектенија, кондак и икос празника.

Када је свети с полијелејем:

По 3. песни, мала јектенија, кондак и икос празника, *слава:* сједален светог *и ниње:* празника.

По 6. песми, мала јектенија, кондак и икос светог.

Величит душа . . . и Честњејшују . . . по гласу
првог канона.

Честњејшују се пева од понедељка Томине недеље у седмичне дане до оданија Духова.

Честњејшују се не пева у недељне дане (сем 7 недеље), на Преполовљење, Спасовдан, Духови (прва два дана) и оданија ових празника.

Ирмос 9. песме.

Мала јектенија.

Свјетилан: светога (2 пута), *слава и ниње:*
пентикостара.

Томина седмица: празника, *слава:* светог, *и ниње:* празника
други свјетилан.

У попразнству Преполовљења и Спасовдана: светог, *слава и*
ниње: празника

Хвалитне стихире пентикостара и светог (ако има).
Слава: светога (ако има) *и ниње:* пентикостара.

Славословље мало.

Прозбена јектенија.

Стиховње стихире пентикостара. *Слава:* светога
(ако има), *и ниње:* пентикостара.

Благо јест . . . и Трисвјатоје. По возгласу:

Тропари: Као и на вечерњу.

Сугуба јектенија и даље завршетак као и обично.

Напомена: Ако је свети са великим славословљем,
онда је поредак јутрења као и иначе, кад је велико
славословље.

Јутрење у суботу 2, 3, 4, 5 и 6 седмице по Васкрсу

Слава свјатјей . . .

Христос воскрес . . . 3 пута и шестопсалмије.

Велика јектенија.

Бог Господ . . . 4 пута.

Тропар васкрсан (2 пута), *слава*: тропар светог, *и ниње*: богородичан васкрсан по гласу тропара светог. Ако свети нема тропара, онда *слава и ниње*: богородичан владајућег гласа.

У попразнству Преполовљења: тропар преполовљења 2 пута, *слава*: тропар светог *и ниње*: преполовљења. Овако и у суботу Томине седмице. Ако свети нема тропара, онда тропар празника 3 пута.

После прве катизме:

Сједален васкрсан, *слава и ниње*: богородичан васкрсан први, ако није певан по тропару, а ако је певан, онда богородичан првог сједална. По другој катизми:

Сједалан празника (из пентикостара), *слава и ниње*: исти сједалан.

Воскресеније Христово видјевше . . .

50 Псалам.

Канони пентикостара и минеја.

Ако је свети са великим славословљем, онда владајућа катавасија.

Иза 8. песме:

Величит душа . . . и Честњејшују . . .

Ирмос 9. песме.

Мала јектенја.

Свјетилан светог (2 пута), *слава и ниње*: пентикостара (Као и у седмичне дане).

Хвалитне стихире васкрсне владајућег гласа и светог (ако има).

Мало славословље.

Прозбена јектенија.

Стиховне стихире пентикостара, *слава*: светог (ако има), *и ниње*: пентикостара.

Благо јест . . .

Трисвјатоје.

Тропарі: васкрсан, *слава*: тропар светого, *и ниње*: богородичан владајућег гласа. У попразнству Преполовљења и Вазнесења, на *и ниње*: тропар празника.

Сугуба јектенија. До краја јутрење, као што је напред речено.

Ако је свети са великим славословљем, онда је и поредак таквог јутрења као и иначе када је велико славословље.

Поредак тропара по входу у недеље од Васкрса до Духова

1) У недељу Томину: тропар *Запечатану гробу . . . слава и ниње*: кондак *Љубопитноју десницеју . . .*

2) У недељу Мироносица: *Јегда снишел . . . Благообразни Јосиф . . . слава*: кондак пентикостара, *и ниње*: *Ашче и во гроб . . .*

3) У недељу Раслабљеног: тропар васкрсан, *слава*: кондак пентикостара, *и ниње*: *Ашче и во гроб . . .*

4) У недељу о Самарјанци: тропар васкрсан, тропар преполовљења, *слава*: кондак Самарјанке, *и ниње*: преполовљења.

5) У недељу о Слепом: тропар васкрсан, *слава*: кондак слепога, *и ниње*: *Ашче и во гроб . . .*

6) У недељу 7. по Васкрсу - св. отаца: тропар васкрсан, тропар спасовдана, тропар отаца, *слава*: кондак отаца, *и ниње*: кондак спасовдана.

ПАРАСТОС

Дан за свршавање парастоса је субота. Парастос није дозвољено свршавати: од Божића до Богојављења; прве седмице свете четрдесетнице; страсне (велике) и светле седмице; недељом и на Христове и храмовне празнике.*

Парастос се свршава овако: На амвону или средини храма постави се тетрапод (сто) и на њега се стави кољиво, крст (и вино). Свештеник у епитрахилу и фелону (ђакон у стихару и орару) стане пред кољиво и почиње са возгласом:

Благословен Бог наш . . .

Псалам 90. По свршетку псалма:

Јектенија за упокојене.

Алилуја (3 пута) по осмом гласу па:

Глубиноју мудрости . . . (2 пута), слава и ниње: Тебе и стјену . . .

Јектенија за умрле: *Паки и паки . . .* а по возгласу, непорочни тропари:

Благословен јеси . . . Свјатих лик . . . По свршетку јектенија за умрле (као горе). По возгласу:

Покој спасе наш . . . Слава и ниње: От дјеви . . .

. (50 Псалам и канон умрлих).

Њест свјат . . . (јектенија).

Воистину сујета . . . Слава и ниње: Всесвјатаја . . .

Житејскоје море . . .

Јектенија за упокојене (као горе).

Со свјатими . . . Икос: Ти једин јеси . . .

Богородицу и матер свјета . . .

Дуси души . . . 3 пута.

† Овако стоји у 169. правилу Номоканона при Великом требнику, али ова забрана се односи на потпуне помене (парастос са литургијом). Обично мали помени могу се вршити преко целе године - осим у дане од Великог Четвртка до Томине недеље закључно. ┘

Бога чловјеком . . .

Трисвјатоје.

*Со духи праведни . . . В покојишчи . . . Слава: Ти
јеси Бог . . . и ниње: Једина чистаје . . .*

Јектенија за упокојене. По возгласу:

Премудрост.

Честњејшују . . .

Слава тебје Христe Божe . . .

Слава и ниње: Господи помилуј 3 пута. Благослови .

Отпуст (стални). По отпусту говори ђакон:

Во блаженом успенији . . .

Вјечнаја памјат (3 пута).

КАТАВАСИЈЕ **и када се која поје**

а) минејске катавасије:

Крстовданска катавасија, глас 8.

***Песма 1. Крест начертав Мојсеј, впрјамо жезлом
чермноје пресјече, Израилу пјеше ходјашчу, тоже
обратно фараоновим колесницам ударив совокупи, во
преки написав непобједимоје оружије: тјем Христу
појим Богу нашему, јако прослависја.***

***Песма 3. Жезал во образ тајни пријемљетсја,
прозјабенијем бо предрасуждајет свјашченика,
неплодјашчеј же преже церкви, ниње процвјете древо
креста, в државу и утвержденије.***

***Песма 4. Услишах Господи смотренија твојего
тајинство, разумјех дјела твоја, и прославих твоје
божество.***

Песма 5. О треблаженноје древо, на њемже распјасја Христос, цар и Господ, имже паде дрвом прелестивиј, тобоју прелестивсја, Богу пригвоздишусја плотију, подајушчему мир душам нашим.

Песма 6. Воднаго зверја во утробје, длани Јона крестовидно распростер, спаситељнују страст проображашче јавје: тјем тридневен изшед премирноје воскресеније прописаше, плотију пригвожденнаго Христа Бога, и тридневним воскресенијем мир просвјешчшаго.

Песма 7. Безумноје вељеније мучитеља злочестиваго људи поколеба, дишущчеје прешченије и злохуљеније богомерскоје: обаче три отроки не устраши јарост зверскаја, ни огањ сједајај, но противодишущчу росоносному духу, со огњем сушче појаху: препјетиј отцев, и нас Боже благословен јеси.

Песма 8. Хвалим, благословим, поклањајемсја Господјеву, појушче и превозносјашче во всја вјеки. Благословите отроци Тројици равночисленији, содјетеља Отца Бога, појте снизшедшеје Слово, и огањ в росу претворшеје и превозносите всјем жизан подавајушчаго, Духа всесвјатаго во вјеки.

Песма 9. Тајин јеси Богородице рај, неводјелано возрастившиј Христа, имже крестноје живоносноје на земљи насадисја древо: тјем ниње возносиму, поклањајушчесја јему, тја величајем.

Напомена: *Крест начертав Мојсеј . . .* поји се од 1./14. августа до 31. септ./13. октобра изузимајући дане кад се поје преображенска и успенска.

Божиина катавасија, глас 1.

Песма 1. Христос раждајетсја, славите: Христос с небес, срјашчите: Христос на земљи, возноситесја: појте Господеви всја земља, и веселијем воспојте људије, јако прослависја.

Песма 3. Прежде вјек от Отца рожденому нетљено Сину, и в посљедњаја от дјеви воплошченному безсјемено Христу Богу возопим: вознесиј рог наш, свјат јеси Господи.

Песма 4. Жезал из корене Јесејева, и цвјет от њего Христе от дјеви прозјабл јеси, из гори хваљениј, приосјењенија чаши, пришел јеси воплошчсја от неискусомужнија невешчественниј и Боже, слава сиљеј твојеј Господи.

Песма 5. Бог сиј мира, Отец шчедрот, великаго совјета твојеґо ангела, мир подавајушча послал јеси нам, тјем богоразумија к свјету наставашесја, от ношчи утрењујущче, славословим тја человјекољупче.

Песма 6. Из утроби Јону младенца изbleва морскиј звер, јакова пријат: в дјеву же всељшејесја Слово, и плот пријемшеје пројде сохрањшеје нетљену: јегоже бо не пострада истљенија, рождшују сохрани неврежденну.

Песма 7. Отроци благочестију совоспитани, злочестиваго вељенија небрегше, огњенаго прешченија не убојашчасја: но посреди пламене стојашче појаху: Отцев Боже благословен јеси.

Песма 8. Хвалим, благословим, поклањајемсја Господеви, појуишче и превозносјашче во всја вјеки. Чуда прејестественнаго росодатељнаја изобрази пешч образ, не бо јаже пријат палит јунија, јако ниже огањ божества дјеви, в њуже вниде утробу, тјем воспјевајушче воспојем: да благословит твар всја Господа, и превозносит во всја вјеки.

Песма 9. Тајинство странноје вижду и преславноје: не бо вертеп, престол херувимскиј дјеву, јасли вмјестилишче, в њих же возлеже внемјестимиј Христос Бог, јегоже воспјевајушче величајем.

Напомена: *Христос раждајетсја . . .* поји се од 21. нов./4.децембар до 31. дец./13 јануара.

Богојављенска катавасија, глас 2.

Песма 1. Глубини открил јест дно, и сушеју своја влечет, в њеј покрив противнија, крјепкиј во бранех Господ јако прослависја.

Песма 3. Крјепост дајај царем нашим Господ, и рог помазаних својих возносјај, от дјеви раждајетсја, грјадет же ко крещченију, тому вјернији возопијим: њест свјат, јако Бог наш.

Песма 4. Услишах Господи глас твој, јегоже рекал јеси, глас вопијушчаго в пустињи, јако возгремјел јеси над водами многими, твојему свидјетельствујај Сину, вес бив сошедшаго Духа, возопи: Ти јеси Христос, Божија мудрост и сила.

Песма 5 . Исус живота началник, разрјешити осужденије грјадет, Адама первозданаго очишчениј же јако Бог не требуја, падшаго очишчајет во Јордање, в њемже вражду убив, преимушч всјак ум мир дарујет.

Песма 6. Глас словесе, свјетилник свјета деница солнца, претеча, в пустињи покајтесја всјем вопијет људем и предочиститесја: се бо предстојит Христос, от тљи избављајај.

Песма 7. Јуноши благочестивија пешчи огњењей приобшчившијасја, шумјашч Дух росниј невредими сохрани, и Бижија ангела снисхожденије, тјем же в

пламени орошаједи благодарствено воспјеваху:
препјетиј отцев Господи и Боже благословен јеси.

*Песма 8. Хвалим, благословим, поклањајемсја
Господеви, појушче и превозносјашче во всја вјеки.* Тајну
преславнују вавилонска показа пешч источившаја росу,
јаско струјама имјаше невешчествениј огањ воспријати
Јордан, и објати плотију крешчајема зиждитеља, јегоже
благословљат људије, и превозносјат во всја вјеки.

*Песма 9. Недоумјет вјак јазик благохвалити по
достојанију, изумјевајет же ум и премирниј пјети тја
Богородице, обаче благаја сушчи вјеру приими, ибо
љубов вјеси божественнују нашу: ти бо християн јеси
предстатељница, тја величејем.*

Напомена: *Глубини открил јест дно . . .* поји се од
1./14. до 14./27. јануара тј. до оданија Богојављења.(У
српској цркви се одаје празник Богојављења 13./26. јануара
због празника светог Саве, па се појање богојављанске
катавасије завршује 13./26. јануара).

Сретењска катавасија, глас 3.

*Песма 1. Сушу глубородитељнују земљу сонце
нашествова иногда, јаско стјена бо огустје обаполи вода,
људем пјешемореходјашчим, и богоугодно појушчим:
поим Господеви, славно бо прослависја.*

*Песма 3. Утвржденије на тја надјејущихсја
утверди Господи церков, јуже стјажал јеси честноју
твојеју кривију.*

*Песма 4. Покрила јест небеса добродјетель твоја
Христе: из кивота бо прошед, свјатињи твојеја
нетљенија матере, в храмје слави твојеја јавилсја јеси*

јако младенец руконосим, и исполнишасја всја твојега хваљенија.

Песма 5. Јако видје Исаија образно на престоље превознесена Бога, от ангел слави дориносима, о окајанниј вопијаше аз: провидјех бо воплошчајема Бога, свјета невечерња, и миром владичествујушча.

Песма 6. Возопи к тебје видјев старец очима спасеније, јеже људем пријиде от Бога, Христе ти Бог мој.

Песма 7. Тебе во огњи оросившаго, отроки богословившија, и в Дјеву нетљену вселшагосја, Бога Слова појим, благочестно појушче: благословен Бог отец наших.

Песма 8. Хвалим, благословим, поклањајемсја Господеви, појушче и превозносјашче во всја вјеки. Нестерпимому огњу сојединившесја, благочестија предстојашче јуноши, пламенем же невреждени божественују пјесан појаху: благословите всја дјела господња Господа, и превозносите во всја вјеки.

Песма 9. В закоње сјени и писаниј образ видим вјернији, всјак мужескиј пол, ложесна разверзаја, свјат Богу: тјем перворожденоје Слово, Отца безначална, Сина первородјашчасја, материју неискусомужно, величајем.

Напомена: Сушчу глyбородитељнују . . . поји се од 15./28. јануара (у Српској Цркви од 14./27. јануара) до оданија Срећења.

Благовештенска катавасија, глас 4.

Песма 1. Отверзу уста моја, и напољњатсја Духа, и Слово отригну царије матери, и јављусја свјетло торжествуја, и воспоју радујасја тоја чудеса.

Песма 3. Твоја пјеснословци, Богородице, живиј и независниј источниче, лик себје совокупаљшија духовно утврди, в божествењеј твојеј славје, вјенцев слави сподоби.

Песма 4. Сједјај во славје, на престоље божества, во облацје легцје, пријиде Исус пребожественниј, нетљенноју дланију, и спасе зовушчија: слава Христе сиље твојеј.

Песма 5. Ужасошасја всјаческаја о божествењеј славје твојеј: ти бо неискусобрачнаја дјево имјела јеси во утробје над всјем и Бога, и родила јеси безљетнаго Сина, всјем воспјевајушчим тја мир подавајушчаја.

Песма 6. Божественноје сије и всечестноје совершајушче празидство богомудри богоматере, пријидите рукама восплешчим, от њеја рождшагосја Бога славим.

Песма 7. Не послужиша твари богомудри паче создаваго, но огњенноје прешченије мужески поправше, радовахусја појушче: препетиј отцев Господ и Бог благословен јеси.

Песма 8. Хвалим, благословим, поклањајемсја Господеви, појушче и превозносјашче во всја вјеки. Отроки благочестивија пешчи, рождество богородично спасло јест: тогда убо образујемоје; ниње же дјејствујемоје, всељенују всју воздвизајет пјети тебје: Господа појте дјела и превозносите јего во всја вјеки.

Песма 9. Всјак земнородниј да взирајетсја Духом просвјешчајем, да торжествујет же безплотних умом јестество, почитајушчеје свјашченоје торжество

богоматере и да вопијет: радујсја всеблаженаја богородице чистаја приснодјево.

Напомена: *Отверзу уста моја . . .* Поји се од 22. септ./5. октобар до 20. нов./3 децембар; У недељу Митра и фарисеја ако та недеља падне иза оданија сретенског; у 2, 4 и 5. недељу свете четрдесетнице; у седмичне дане свете четрдесетнице у које падне велики свети; од недеље свих светих до 1./14 августа.

Преображенска катавасија, глас 4.

Песма 1. Лици израиљтестији невлажними стопами, поит чермниј, и влажноју глубину прогдавше, всадники тристати враги видјашче в њеј погружени, с веселијем појаху: појим Богу нашему, јако прослависја.

Песма 3. Лук силних изнеможе, и немошчствујушчији препојасашасја силоју: сего ради утвердисја в Господје сердце моје.

Песма 4. Услишах славноје смотреније твоје Христе Боже, јако родилсја јеси от дјеви, да от лестиј избавиши зовущија: слава сиљеј твојеј Господи.

Песма 5. От свјета пресјекиј првородниј свјет, јако во свјетје дјела појут тја Христе содјетеља, во свјетје твојем, пути нашја направи.

Песма 6. Вњегда скорбјети ми, возопих ко Господу, и услиша мја Бог спасенија мојега.

Песма 7. Авраамстији иногда во Вавилоње отроци, пешчниј пламен попраша, пјесними взивајушче: отец наших Боже благословен јеси.

Песма 8. Хвалим, благословим, поклањајемсја Господеви, појушче и превозносјашче во всја вјеки. Во Вавилоње отроци божественноју распаљајем ревностију, мучитеља и пламене прешченије мужески

попраша, и по средје огња вовержени орошајеми појаху: благословите всја дјела господња Господа.

Песма 9. Рождество твоје нетљено јависја, Бог из боку твојеју пројде, јако плотоносец јависја на земљи, и с челојеки поживе: тја Богородице тјем вси величајем.

Напомена: *Лици израиљстији . . .* Поји се од 7./20. до 13./26. августа, тј. попразнство Преображења, али не и на оданије његово.

Великогоспоинска катавасија, глас 1.

Песма 1. Преукрашенаја божественноју славоју, свјашченаја и славнаја дјево памјат твоја, всја собра ко веселију, вјернија, начињајушчеј Маријамје, с лики и тимпањи твојему појушчија јединородному: славно јако прослависја.

Песма 3. Содјетељнаја и содржитељнаја всјех, Божија мудросте и сило, непеклонну недвижиму церков утверди Христе: једин бо јеси свјат, во свјатих почивајај.

Песма 4. Речи пророков и гаданија, воплошченије пројавиша от дјеви твоје Христе: сијаније блистанија твојего, во свјет, јазиков изидет, и возгласит тебје безна с веселијем: сиље твојеј слава Человјекољупче.

Песма 5. Божију и неизреченнују доброту, добродјетељеј твојих Христе исповјем: от присносущнија бо слави, соприсносущноје и ипостасноје восијавиј сијаније, и из дјевственија утроби, сушчим в тмје и сјени воплошчсја, возсијал јеси сонце.

Песма 6. Морскиј пучинородниј китов внутренниј огањ, тридневнаго твојего погребенија

проображеније, јегоже Јона пророк показасја: спасен бо јако и предпослаја, неврежден вопијаше: пожру ти со гласом хваљенија Господи.

Песма 7. Безстудњеј јарости же и огњу божественноје желаније сопотивљајасја, огањ убо орошаше, јарости же смјејашесја, богодохновенноју словесноју преподобних тривјешчанноју цјевницеју, противовјешчаја мусикијским органом посреди пламене: препрослављенниј отцев и наш Боже благословен јеси.

Песма 8. Хвалим, благословим, поклањајемсја Господеву, појуише и превозносјаше во всја вјеки. Пламен орошајушч преподобнија, злочестивија же попаљајушч, ангел Божиј семошчиниј показа отроком, живоначалниј же источник содјела Богородицу, тљу смерти и живот точашчу појушчим: содјетеља јединого поим избављеннији, и превозносим во всја вјеки.

Песма 9. Побјеждајутеја јестества устави, к тебје дјево чистаја: дјевствујет бо рождество, и живот предобручајет смерт, по рождествје дјева, и по смерти жива, спасајеши присно Богородице наследије твоје.

Напомена: *Преукрашеннаја божественноју славоју* . . . Поји се од 15./28. август до 23. авг./5. септембар, тј. до оданија Велике Госпојине.

б) триодске катавасије:

Мојсејскују пјесан . . . поји се у недељу блуднога сина ако ова недеља падне после 9. фебруар.

Помошник и покровитељ . . . поји се у недељу месопусну, осим ако у недељу падне Сретење (у том случају Сретенска).

Јако по суху . . . поји се у недељу сиропусну, осим ако у ту недељу падне Сретење или његово оданије (у том случајевима Сретенска).

Морја чермнују . . . поји се у прву недељу поста - православља.

Божествењејшиј прообрази . . . поји се у недељу 3 поста - крстопоклону.

Воду прошед јако сушу . . . поји се на Лазареву суботу.

Јавишасја источници бездни . . . поји се на Цвети.

в) Пентикостарске катавасије:

Васкрсна катавасија, глас 1.

Песма 1. Воскресенија ден, просвјетимсја људије, пасха, господња пасха, от смрти бо к жизни, и от земљи к небеси, Христос Бог нас преведе, победнују појушчија.

Песма 3. Приидите пиво пијем новоје, не от камене неплодна чудодјејемоје, но нетљенија источник, из гроба одождивша Христа, в њемже утврђајемсја.

Песма 4. На божествењеј стражи, богоглаголивиј Аввакум да станет с нами, и покажет свјетоносна ангела, јасно глагољуща: днес спасеније миру, јако воскресе Христос, јако всесилен.

Песма 5. Утрењујем утрењују глибоку, и вмјесто, мира пјесан принесем владице, и Христа узрим правди солнце, всјем жизан восијајушча.

Песма 6. Снишел јеси к преисподњаја земљи, и сокрушил јеси вереј и вјечнија, содержашчија свјазанија Христe, и тридневен јако от кита Јона воскресал јеси от гроба.

Песма 7. Отроки от пешчиј избавивиј, бив человек, стаждет јако смертен, и страстију смертноје в

нетљенија облачит благољепије, једин благословен отцев Бог, и препрослављен.

Песма 8. Хвалим, благословим, поклањајемсја Господеви, појуише и превозносјаше во всја вјеки. Сеј наречениј и свјатиј ден, једин субот цар и Господ, празников празник и торжество јест торжестав: вон же благословим Христа во вјеки.

Песма 9. Свјетисја, свјетисја новиј Јерсалиме, слава бо господња на тебје возсија, ликуј ниње и веселисја Сионе: ти же чистаја красујсја Богородице: о востанији рождества твојега.

Напомена: *Воскресенија ден* . . . поји се од Васкрса до укључиво 5. недеља по Васкрсу. За то време и у седмичне дане ако је свети са празничним знаком.

Море огустиј јеси . . . поје се на Преполовљење и на његово оданије.

Спаситељу Богу . . . поји се у недељу 6 после Васкрса и на дан оданија Васкрса.

Спасовданска катавасија, глас 5.

Песма 1. Спаситељу Богу, в мори људи немокрими ногами настављашему и Фараона со всевоинством потопаљшему, тому јединому појим, јако прослависја.

Песма 3. Силоју креста твојега Христe, утврди моје помишљеније, во јеже пјети и славити спаситељноје твоје вознесеније.

Песма 4. Услишах слух сили креста, јако рај отвезесја им, и возопих: слава сиљеј твојеј Господи.

Песма 5. Утрењујушче вопијем ти Господи, спаси њи, ти бо јеси Бог наш, развје бо тебје иног не знајем.

Песма 6. Обидем мја бездна гроб мње кит бист, аз же возопих к тебје человјекољупцу, и спасе мја десница твоја Господи.

Песма 7. В пешчи огњењеј пјеснословци спасиј отроки, благословен Бог отец наших.

Песма 8. Хвалим, благословим, поклањајемсја Господеву, појушче и превозносјашче во всја вјеки. Из Отца преже вјек рожденнаго Сина и Бога, и в посљедњаја лета воплощеннаго от дјеви матери, свјашченици појте, људије превозносите во всја вјеки.

Песма 9. Тја паче ума и словесе матер Божију, в љето безљетнаго неизречено рождшују, вјернији јединомудрено величајем.

Напомена: *Спаситељу Богу . . .* поји се у недељу 6. после Васкрса и на дан оданија Васкрса.

Божественним покровен . . . поји се на Спасовдан; у 7 недељу по Васкрса; на оданије Спасовдана; на Духове, попразнство и оданије Духова.

КАД СЕ ПОЈИ ВЕЛИЧИТ ДУША . . . СА ЧЕСТЊЕЈШУЈУ . . . А КАД НЕ

Величит душа . . . са Честњејшују . . . поји се у недељне и седмичне дане преко целе црквене године изуzeвши ниже наведене празнике.

Не поји се:

1) На Крстовдан, Божић, Богојављење, Преображење па иако ови празници падну у недељу. Ако оданије ових празника падне у недељу онда се поји *Честњејшују* . . .

2) Од Лазареве суботе до Томине недеље.

3) У све дане од Васкрса до Духова осим недеље 7 (у ову се поји *Честњејшују* . . .)

4) На преполовљење и оданије његово.

5) На оданије Васкршње (среда уочи Спасовдана).

6) На Спасовдан и оданије његово.

7) На Духове, први и други дан и на оданије његово.

8) На Малу Госпоину и на оданије њено.

9) На Ваведење и оданије његово.

10) На сабор Пресвете Богородице (други дан Божића).

11) На обрезање Господње и на светог Василија Великог.

12) На дан светог јована Претече (по јутарје Богојављенско).

13) На дан света три Јерарха.

14) На Сретење и оданије његово.

15) Благовести.

16) На Велику Госпоину и оданије њено.

Напомена: Ако наведени празници (од 8 до 16), или њихова оданија падну у недељу, онда се поји: *Честњејшују*

. . .

ВАСКРСНИ ТРОПАРИ, БОГОРОДИЧНИ И КОНДАЦИ

Глас 1.

Тропар: Камени запечатану от Јудеј, и воином стрегушчим пречистоје тјело твоје, воскресал јеси тридневниј Спасе, дарујај мирови жизан сего ради сили небеснија вопијаху ти жизнедавче: слава воскресенију твојему Христе, слава царствију твојему, слава смотренију твојему, једине человекољупче.

Богородичан: Гаврилу вјешчавшу тебје дјево радујсја, со гласом воплошчасесја всјех владиак, в тебје свјатјем кивотје, јакоже рече праведниј Давид: јавилсја јеси ширшаја небес, поносивши зиждитеља твојего: слава вселшемусја в тја, слава прошедшему из тебе, слава свободившему нас рождеством твојим.

Кондак: Воскресал јеси јако Бог из гроба во славје, и мир совоскресил јеси, и јестество челвјеческоје јако Бога воспјевајет тја, и смерт изчезе: Адам же ликујет Владико, Ева ниње от уз избављајема радујетсја зовущи: ти јеси иже всјем подаја Христе воскресеније.

Глас 2.

Тропар: Јегда снишел јеси к смерти животе безсмертниј, тогда ад умертвил јеси блистанијем божества: јегда же и умершија от преисподњих воскресил јеси, всја сили небеснија взиваху: жизнедавче Христе Боже наш, слава тебје.

Богородичан: Всја паче смисла, всја преславнаја твоја Богородице тајинста, чистотје запечатанној, и дјевству храниму, мати позналасја јеси неложна, Бога рождши истиннаго: того моли спастисја душам нашим.

Кондак: Воскресал јеси от гроба всесилне Спасе, и ад видјев чудо ужасесја, и мртвији востаха: твар же видјашчи срадујетсја тебје, и Адам свеселитсја, и мир Спасе мој, воспјевајет гја присно.

Глас 3.

Тропар: Да весељатсја, небеснаја, да радујетсја земнаја, јако сотвори державу мишцеју својеју Господ, попра смертију смерт, первенец мртвих бист, из чрева адова избави нас, и подаде мирови велију милост.

Богородичан: Тја ходатајствовавшују спасеније рода нашего, воспјевајем Богородице дјево, плотију бо от тебе воспријатоју Син твој и Бог наш, крестом восприм страст, избави нас от тљи јако человјекољубец.

Кондак: Воскресал јеси днес из гроба шчедре, и нас возвел јеси от врат смертних, днес Адам ликујет и радујетсја Ева, вкупје же и пророци с патријархи воспјевајут непрестано, божественују державу влати твојеја.

Глас 4.

Тропар: Свјетлују воскресенија проповјед от ангела увједјевше господњи ученици, и прадедњеје осужденије отвергше, апостолом хваљашче сја глаголаху: изпровежесја смерт воскресе Христос Бог, дарујај мирови велију милост.

Богородичан: Жеже от вјека утајенноје и ангелом несвједомоје тајинство, тобоју Богородице сушчим на земљи јависја Бог, в неслитном соједињенији воплошчајем, и крест вољеју нас ради воспијим, имже воскресив первозданого, спасе от смерт души нашја

Кондак: Спас и избавитељ мој, из гроба јако Бог
воскреси от уз земнороднија, и врата адова сокруши, и
јако владика воскресе тридневен.

Глас 5.

Тропар: Собезначалноје Слово Отцу и Духови, от
дјеви рождшесја на спасеније наше, воспоим вјернији и
поклонимсја, јако благоволи плотију взити на крест, и
смерт претерпјети, и воскресити умершија, славним
воскресенијем својим.

Богородичан: Радујсја двере господња
непроходимаја, радујсја стјено и покрове
притекајушчих тебје, радујсја необуревајемоје
пристанишче, и неискусобрачнаја рождшаја плотију
творца твојего и Бога: мољашчи не оскудјевај о
воспјевајушчих, и клањајушчихсја рождеству твојему.

Кондак: Ко аду спасе мој сошел јеси, и врата
сокрушивиј јако всесилен, умерших јако создатељ
совоскресил јеси, и смерти жало сокрушил јеси, и Адам
от кљатви избављен бист, човекољупче, тјемже ти
зовем: спаси нас Господи.

Глас 6.

Тропар: Ангелскија сили на гробје твојем, и
стрегушчији омертвјеша: и стојаше Марија во гробје,
ишчушчи пречистаго тјела твојего, пљенил јеси ад не
искусивсја от њего, срјетил јеси дјеву дарујај живот:
воскресиј из мертвих, Господи слава тебје.

Богородичан: Благословенују нарекиј твоју
матер, пришел јеси на страст вољним хотјенијем,
возсијав на крестје, взискати хотја Адама, глагоља
ангелом: срадујтесја мње јако обрјетесја погибшаја
драхма, всја мудре устројивиј Боже наш, слава тебје.

Кондак: Живоначалноју дланију, умершија от мралних удолиј, жижднавец воскресив всјех Христос Бог, воскресеније подаде человјеческому роду: јест бо всјех спаситељ, воскресеније и живот и Бог всјех.

Глас 7.

Тропар: Разрушил јеси крестом твојим смерт, отверзал јеси разбојнику рај, мироносицам плач преложил јеси, и апостолом проповједати повељел јеси: јако воскресал јеси Христѣ Боже, даријај ми рови велију милост.

Богородичан: Јако нашего воскресенија сокровищѣ, на тја надјејущијасја всепјетаја, от рова и глубини прегрјешениј возведи: ти бо повинија грјеху спасла јеси, рождшаја спасеније наше, јаже прежде рождества дјева, и в рождествје дјева, и по рождествје паки пребивајѣши дјева.

Кондак: Не ктому держава смертнаја возможе держати человјеки, Христос бо сниде сокрушаја и разорјаја сили јеја, свјазујем бивајет ад, пророци согласно радујутсја: предста глаголющѣ, спас сущим во вјерје, изидите вјернии во воскресеније.

Глас 8.

Тропар: С висоти снишел јеси благоутробне, погребеније пријал јеси тридневное, да нас свободиши страстеј, животе и воскресеније наше, Господи слава тебје.

Богородичан: Иже нас ради рождејсја от дјеви, и распјатије претерпјев благи, испровергиј смертију смерт, и воскресеније јављеј јако Бог, не презри јаже создал јеси рукоју твојеју: јави человјекољубије твоје милостиве, пријими рождшују тја Богородицу

мољашчујусја на њи, и спаси Спасе наш људи
отчајаннија.

Кондак: Воскрес из гроба умершија воздвигал
јеси, и Адама воскресил јеси, и Ева ликујет во твојем
воскресенији, и мирстији конци торжествујут, јеже из
мертвих востанијем твојим, многомилостиве.

ДНЕВНИ ТРОПАРИ, КОНДАЦИ, ПРОКИМЕНИ И ПРИЧАСТНИ

Понедељак (Анђелима)

Тропар, глас 4. Небесних воинстав
архистратизи, молим вас присно ми недостојнији, да
вашими молитвами оградите нас, кровом крил
невешчественија вашеја слави, сохрањајушче ни
припадајушчија приљежно и вопијушчија: от бјед
избавите ни, јако чиноначалници виших сил.

Кондак, глас 4. Архистратизи Божији,
служитељије божественнија слави, ангелов началници,
и чловјеком наставници, пољезноје нам просите, и
велију милост, јако безплотних архистратизи.

Прокимен апостола, глас 4. Творјај ангели своја
духи, и слуги своја пламен огњенниј.

Причастен: Творјај ангели своја духи, и слуги
своја пламен огњенниј.

Уторак (Претечи)

Тропар, глас 2. Памјат праведнаго с похвалами,
тебје же довљејет свидјетельство господње предтече,
показалбосја јеси воистину и пророков честњејшиј: јако
и струјах крестит сподобилсја јеси проповједаннаго,

тјемже за истину пострадав радујасја, благовјестил јеси и сушчим во адје Бога јавалшагосја плотију, вземљущаго грјех мира, и подајушчаго нам велију милост.

Кондак, глас 2. Пророче Божији, и предтече благодати, главу твоју јако шипок швјашчењејшиј от земљи обрјетше, исцјељенија всегда пријемлем: ибо паки јакоже преже, в мирје проповједујеши покајаније.

Прокимен апостола, глас 7. Возвеселитсја праведник о Господје, и уповајет на њего.

Причастен: В памјат вјечнују будет праведник. Алилуја (3).

Среда (Крсту)

Тропар, глас 1. Спаси, Господи, људи Твоја, и благослови достојаније Твоје, побједи всјем православним християном нашим, на сопротивнија дарујај, и Твоје сохрањајај крестом твојим житељство.

Кондак, глас 4. Вознесијсја на крест вољеју тезоименитому твојему новому житељству, шчедроти твоја даруј Христе Боже, возвесели силоју твојеју благовјерни христољубиви православни род наш побједи даја јему на сопостати; пособоје имущему твоје оружије мира, непобједимују побједу.

Прокимен апостола, глас 3. Величит душа моја Господа, и возрадовасја дух мој о Бозје спасје мојем.

Причастен: Чашу спасенија пријиму, и имја Господње призову. Алилуја (3).

Четвртак (Апостолима и св. Николају)

Тропар апостолима, глас 3. Апостоли свјатии молитвe милостиваго Бога, да прегрјешениј остављеније подаст душам нашим.

Тропар св. Николају, глас 4. Правило вјери и образ кротости, воздержанија учитеља јави тја стаду твојему јаже вешчеј истина, сего ради стјажал јеси смиренијем високаја, нишчетоју богатаја, отче свјашченотначалниче Николаје, моли Христа Бога, спасти сја душам нашим.

Кондак апостолима, глас 3. Твердија и боговјешчанија проповједатељи, верх ученик твоих Господи, пријал јеси в наслажденије благих твојих и покој: болезни бо оњех, и смерт пријал јеси паче всјакаго всеплодија, једине всједиј сердечнаја.

Кондак св. Николају, глас 3. В Мирјех свјате свјашченодјејствитељ показалеја јеси: Христово бо преподобне Евангелије исполним, положил јеси душу твоју о људех твојих, и спасал јеси неповинија от смрти: сего ради освјатилеја јеси, јако великиј тајник Божија благодати.

Прокимен апостола, глас 8. Во всју земљу изиде вјешчаније их, и в конци всељеннија глаголи их.

Причастен: Во всју земљу изиде вјешчаније их, и в конци всељеннија глаголи их.

Петак (Крсту)

Тропар, глас 1. Спаси, Господи, људи Твоја, и благослови достојаније Твоје, побједи всјем православним христијаном нашим, на сопротивнија дарујај, и Твоје сохрaњајај крестом твојим житељство.

Кондак, глас 4. Вознесијеја на крест вољеју тезоименитому твојему новому житељству, шчедроти твоја даруј Христe Боже, возвесели силоју твојеју

благовјерни христољубиви православни род наш побједи даја јему на сопостати; пособије имушчему твоје оружије мира, непобједимују побједу.

Прокимен апостола, глас 7. Возносите Господа Бога нашего, и поклањајтесја подножију ногу јего, јако свјато јест.

Причастен: Спасеније содјелал јеси посредје земљи Боже. Алилуај (3).

Субота (Свим светима и упокојеним)

Тропар свим светима, глас 2. Апостоли, мученици, и пророци, свјатитељије, преподобнии, и праведнии, добрје подвиг совершившии, и вјеру собљудшии, дерзновеније имушче ко Спасу, о нас того јако блага молите, спастисја, молмсја, душам нашим.

Тропар упокојеним, глас 2. Помјани Господи јако благ раби твоја, и јелика в житии согрјесиша прости: никтоже бо безгрјешен токмо ти могиј и престављенним дати покој.

Кондак свим светима, глас 8. Јако начатки јестества насадитељу твари, всељенаја приносит ти Господи, Богоноснија мученики: тјех молитвами в мирје глибоцје, церков твоју, житељство твоје, Богородицеју собљуди, многомилостиве.

Кондак упокојеним, глас 8. Со свјатими упокој Христе души раб твоих, идјеже љест бољезан, ни печал, ни воздыханије, но жизан бесконечнаја.

Прокимен апостола свим светима, глас 8. Веселитесја о Господје и радујтесја праведнији.

Прокимен апостола упокојеним, глас 6. Души их во благих водворјатсја.

Причастен свим светима: Радујтесја праведнији о Господје, правим подобајет похвала.

Причастен упокојеним: Блажени јаже избрал и пријал јеси Господи, и памјат их в род и род. Алилуја (3).

ТРОПАРИ, КОНДАЦИ И ПРОКИМЕНИ -ОПШТИ-

Тропар Пресветој Богородици, глас 4. К Богородице приљечно ниње притецем грјешнији и смиренији, и припадем в покајанији зовушче из глубину душу: владичице помози, на ни милосердовавши: потшчисја, погибајем от множества прегрјешенији, не отврати твоја раби тшчи, тја бо једину надежду не имами.

Или:

Не умолчим никогда Богородице, сили твоја глаголати недостојнији: ашче бо ти не би предстојала мољашчи, тко би нас избавил от толиких бјед; тко же би сохранил до ниње свободни; не отступим владичице от тебе, твоја бо раби спасајеши присно от всјакох љутих.

Кондак, глас 6. Не имами инија помошчи, не имами инија надежди, развје тебе владичице: ти нам помози, на тебе надјејемсја, и тобоју хвалимсја: твој бо јесми раби, да не постидимсја.

Или:

Предстатељство, христијан непостидоје, ходатајство ко Творцу непреложноје, не презри грјешних мољенији гласи, но предввари јако благаја на помошч нас вјерно зовушчих ти: ускори на молитву и пошчисја на умољеније, предстатељствујушчи присно Богородице чтушчихтја.

Прокимен апостола, глас 3. Величит душа моја Господа, и возрадовасја дух мој о Бозје спасје мојем.

Тропар Пророка, глас 2. Пророка твојего (име) памјат Господи празднујушче: тјем тја молим спаси души нашја.

Кондак, глас 4. Просвјетитесја духом чистоје твоје сердце, пророчества бист светјејшаго пријатељнишче, зриши бо јако настојашчаја далече сущчаја: сего ради тја почитајем пророче блажене, (име) славне.

Прокимен, глас 4. Ти јереј во вјек по чину Мелхиседекову.

Тропар апостола, глас 3. Апостоле свјатиј (име) моли милостиваго Бога, да прегрјешениј остављеније подаст душам нашим.

Кондак, глас 4. Јако звјезду пресвјетлују церков всегда стјажа тја апостоле (име) чудес твоих многоподованијем просвјешчајема, тјемже зовем Христу: спаси чтушчих вјероју памјат твоју апостола многомилостиве.

Прокимен, глас 8. Во всју земљу изиде вјешчаније их, и в конци всељреннија глаголи их.

Тропар апостолима, глас 3. Апостоли свјатији молите милостиваго Бога да прегрјешениј остављеније подаст душам нашим.

Кондак, глас 4. Лозије јавистесја Христова винограда мудрији, гроздије приносјашче в дободјетельх, вино нам спасенија источајушче, јегоже пријемљем веселија исполњајушчесја, празднујем честноју вашу памјат в њуже молите дароватисја нам велицјеј милости, и отпушченију грјехов, Господњи апостоли.

Прокимен, глас 8. Во всју земљу изиде вјешчаније их, и в конци всељреннија глаголи их.

Тропар светого, глас 4. Правило вјери и образ кротости, воздержанија учитеља јави тја стаду твојему јаже вешчеј истина, сего ради стјагал јеси смиренијем високаја, нишчетоју богатаја, отче свјашченоначалниче (име), моли Христа Бога, спасти сја душам нашим.

Кондак, глас 2. Божественниј гроб, труба духовнаја, вјери насадитељу и отсјекатељу јересеј, Тројици угодниче, велики свјатитељу (име), со ангели предстоја присно, моли непрестанно о всјех нас.

Прокимен, глас 7. Честна пред Господом смерт преподобних јего.

Тропар светитима, глас 4. Боже отец наших, творјај присно с нами по твојеј кротости, не остави милост твоју от нас, но молитвами их в мирје упави живот наш.

Кондак, глас 8. Јако добродјетељеј учитељији и јерархов украшеније, церков појушчу вас славит: молитвами вашими подајте чтушчим вас љубовију, добродјетељеј исправљеније, и соблазно избављеније јако непобједимији.

Прокимен, глас 7. Честна пред Господом смерт преподобних јего.

Тропар преподобном, глас 8. К тебје отче извјестно спасесја јеже по образу пријим бо крест, посљедовал јеси Христу, и дјеја учил јеси, презирати убо плот, преходит бо: приљежати же о души вешчи безсмертјеј, тјемже и со ангели срадујетсја преподобне (име) дух твој.

Кондак, глас 2. Чистотоју душевноју божественно во оруживсја и непрестаннија молитви, јако копије вручив крјепко пробол јеси бјесовскаја ополченија, (име) отче наш, моли непрестано о всјех нас.

Прокимен, глас 7. Честна пред Господом смерт преподобних јего.

Тропар мученику, глас 4. Мученик твој Господи (име) во страданиј својем вјенец пријат нетљениј от тебе Бога нашего: имјејај бо крјепост твоју мучитељеј низложи, сокруши и демонов немошчниј дерзости: того молитвами спаси души нашја.

Кондак, глас 2. Звјезда свјетлаја јавилсја јеси непрелестнаја, мирови солнца Христа възвјешчајушчи, зарјами твоими страсотерпче (име) , и прелест погасил јеси всју: нам же подајеши свјет, мољасја непрестанно о всјех нас.

Прокимен, глас 7. Возвеселисја праведник о Господје и уповајет на њего.

Тропар мученицима, глас 4. Мученици твој Господи во страданих своих вјенци пријаша нетљенија от тебе Бога нашего: имушче бо крјепост твоју мучитељеј низложиша, сокрушиша и демонов немошчниј дерзости: тјех молитвами спаси души нашја.

Или:

Тропар, глас 1. Бољезними свјатих, имиже о тебје пострадаша, умољен буди Господи, и всја нашја бољезни исцјели, человјекољупче молимсја.

Кондак, глас 2. Свјетилници свјетлиј јавалшесја божествениј мученици, твар всју свјетлостију чудес озарјасте, недуги разрјешајушче, и глубокоју тму всегда отгоњајушче: Христу Богу мољашчесја непрестанно о всјех нас.

Прокимен, глас 4. Свјатим, иже сут на земљи јего, удиви Господ всја хотјенија своја в њих.

Тропар свештеномученику, глас 4. И нравом причастник, и престалом намјестник апостолом бив, дјejаније обрјел јеси богодухновене во видјенија восход: сего ради слово истини исправљаја, и вјери ради

пострадал јеси даже до крове свјашченомучениче (име)
моли Христа Бога спаси сја душам нашим.

Кондак, глас 4. Во свјатитељех благочестно
пожив, и мученија пут прошед, идолскија угасил јеси
жертви, и поборник бив твојему стаду богомудре, тјемже
тја почитајушче тајно вопијем ти: от бјед избави ни,
присно твоими молбама, отче наш (име).

Прокимен, глас 7. Восхваљатсја преподобнији во
славје, и возрадујутсја на ложах своих.

Тропар свеишеномученицима, глас 4. Боже отец
наших, творјај присно с нами по твојеј кротоси, не
остави милост твоју от нас, но молитвами их в мирје
управи живот наш.

Кондак, глас 3. Јако свјетилници незаходимиј
разумнаго солнца, сошедшесја днес восхвалим пјеснами,
возсијали бо јесте сушчим во тмје неразумија, всијех
созивајушче к висотје благочестија
свјашченномученици, тјем вопијем вам: радујтесја
постников всјех основаније.

Тропар преподобномученику, глас 8. К тебје отче
извјестно спасесја јеже по образу пријим бо крест,
последовал јеси Христу, и дјеја учил јеси, презирати убо
плот, преходит бо: приљежати же о души вешчи
безсмртњеј, тјемже и со ангели срадујетсја преподобне
(име) дух твој.

Кондак, глас 2. Јако постника благочестна
иискусна, и страдалца произвољенијем честна, и
пустињи житеља сообразна, в пјесњех достојно
восхвалим (име), приснохваљнаго: тој бо змија попра
л јест.

Прокимен, глас 7. Честна пред Господом смерт
преподобних јего.

Тропар преподобномученицима, глас 4. Боже отец наших, творјај присно с нами по твојеј кротоси, не остави милост твоју от нас, но молитвами их в мирје управи живот наш.

Кондак, глас 2. Вољениј множество невлажно проходјашче, безплотнија враги струјама слез ваших, крјепко погрузили јесте богомудриј и преподобнији: и чудес дар пријимше, молитве непрестано о всјех нас.

Прокимен, глас 7. Восхваљатеся преподобнији во славје, и возрадујутеся на ложах своих.

Тропар мученици, глас 4. Агница твоја Исусе, (име) зовет велијим гласом: тебе женишче мој љубљу, и тебе ишчуши страдалчествују, и сраспињајусја и спогребајусја крещенију твојему, и стражду тебе ради, јако да царствују в тебје, и умирају за тја, да и живу с тобоју: но јако жертву непорочнују пријими мја, с љубовију пожершујусја тебје, тоја молитвами, јако милостив спаси души нашја.

Кондак, глас 2. Храм твој всечестниј јако цјелбу душевнују обрјетше вси вјернији, велегласно вопијем ти дјево мученице, (име), великоименитаја, Христа Бога моли непрестано о всјех нас.

Прокимен, глас 4. Дивен Бог во свјатих своих, Бог Израилев.

Тропар мученицама, глас 1. Агници словеснија, агници пастирју приведостесја мученијем ко Христу, теченије скончавше, и вјеру собљедше: тјемже днес радостноју душеју, совершајем досточуднији свјатују вашу памјат, Христа величајущче.

Кондак, глас 4. Страстотерпиц Христових памјат празднуим, и вјероју просјашче помошчи, избавитисја

всјем от всјакија скорби зовущче: Бог наш с нами, ихе сих прославивиј, јакоже изволи.

Прокимен, глас 4. Дивен Бог во свјатих своих, Бог Израиљев.

Тропар преподобној жени, глас 8. К тебје мати извјестно спасесја јеже по образу пријимши бо крест, посљедовала јеси Христу, и дјеја учила јеси, презирати убо плот, преходит бо: приљежати же о души вешчи безсмертњеј, тјемже и со ангели срадујетсја преподобнаја (име) дух твој.

Кондак, глас 2. За љубов Господњу преподобнаја, покоја желаније возненавидјела јеси, пошченијем дух твој просвјетивши, крјепко бо звјери побједила јеси: но молитвами твојими противних шатаније разори.

Прокимен, глас 4. Дивен Бог во свјатих своих, Бог Израиљев.

Тропар преподобним женама, глас 3. Истинному желанију уневјестившесја христославнија, и временнаго обручника отвергшесја совокупљенија, и добродјетельними подвиги возрастше, на висоту востекосте нетљенија, краснодушнији и многобогатнији столпи инокујушчим женам и правило: тјемже о нас молитве непрестано же љубовију вашу памјат празнујушчих.

Кондак, глас 2. Тјелеса своја постом изнурише, и неусипними молитвами мољашче зиждитеља о гресјех своих, јако да приимете совершенноје прощеније, и пријасте божественоје остављеније, и царствије небесноје, молитве Христа Бога о всјех нас.

Прокимен, глас 4. Дивен Бог во свјатих своих, Бог Израиљев.

Тропар преподобномученицама, глас 4. Агница твоја Исусе, (име) зовет велијим гласом: тебе женишче мој љубљу, и тебе ишчушчи страдалчествују, и сраспињајусја и спогребајусја крещенију твојему, и стражду тебе ради, јако да царствују в тебје, и умирају за тја, да и живу с тобоју: но јако жертву непорочнују пријими мја, с љубовију пожершујусја тебје, тоја молитвами, јако милостив спаси души нашја.

Кондак, глас 4. Божественнаја памјат твоја (име) днес возсијавши, јависја мирови јако солнице казујушчи житије твоје, ти бо воздержанијем плотскаја двизанија разорши, и страданија кровију уневјестиласја јеси Христу: тјемже хваљашчија тја избави от всјаких зол да зовем ти, радујсја мати преподобнаја.

Прокимен, глас 4. Дивен Бог во свјатих своих, Бог Израилев.

Тропар исповеднику, глас 8. Православија наставниче, благочестија учитељу и чистоти, всељенија свјетилниче, архијерејев богодухновеноје удобреније, (име) премудре: ученми твоими всја просвјетил јеси цјевнице духовнаја, моли Христа Бога спастисја душам нашим.

Кондак, глас 2. Насладивсја богомудре воздержанија, и желанија плотскаја ти успи јеси, јавивсја вјероју возрашчајем јако живота древо рајскоје процвјел јеси, (име) отче свјашчениј.

Тропар бесребреницима, глас 8. Свјатии бесребреници и чудотворци, (име) посјетите немошчи нашја, туне пријасте, туне дадите нам.

Кондак, глас 2. Благодат пријемше исцјељениј, простирајете здравије сушчим в нуждах, врачеве, чудотворци (име) преславниј: но вашим просјешченијем

ратников дерзости низложисте, мир исцјељајушче чудеси.

Прокимен, глас 7. Возвеселисја праведник о Господје и уповајет на њего.

Тропар Христа ради јуродиве, глас 1. Глас апостола твојего Павла услишав глагољушч: ми јуроди Христа ради, раб твој Христe Боже (име) јурод бист на земљи тебе ради: тјемже памјат јего почитајушче тебе молим Господи, спаси души нашја.

Кондак, глас 8. Вишњија красоти желаја, и нижнија сласти тјлеснија толшчно оставил јеси, нестјажанијем суетнаго мира, ангелскоје житије преходја, скончавсја (име) блажене: с њимиже Христа Бога моли непрестано о всех нас.

Прокимен, глас 4. Дивен Бог во свјатих своих, Бог Израилев.

ТРОПАРИ, КОНДАЦИ, ВХОДНАЈА И ИРМОСИ ПРАЗНИКА

Рођење Пресвете Богородице
(8/21 септембар)

Тропар, глас 4. Рождество твоје Богородице дјево, радост возвести всеј всељењеј, из тебје бо возсија солнце правди Христос Бог наш и разрушив кљатву даде благословеније, и упразднив смерт, дарова нам живот вјечниј.

Кондак, глас 4. Јоаким и Ана поношенија безчадства, и Адам и Ева от тљи смертнија свободистасја, пречистаја во свјатјем рождествје твојем:

то празнујут и људије твоји, вини прјегрешениј
избављашесја вњегда звати ти: неплоди раждајет
Богородицу и питатељницу жизни нашеја.

*Ирмос, глас 8. Величај душе моја от неплодове
рождишујусја Дјеву Марију. Чужде матерем дјевство, и
страно дјевам дјеторожденије, на тебје Богородице обоја
устроишасја: тјем тја всја племена земнаја непрестанно
величајем.*

*Крстовдан
(14/27. септембар)*

*Тропар, глас 1. Спаси, Господи, људи Твоја, и
благослови достојаније Твоје, побједи всјем
православним христијаном нашим, на сопровитвнија
дарујај, и Твоје сохрањајај крестом твојим житељство.*

*Кондак, глас 4. Вознесијсја на крест вољеју
тезоименитому твојему новому житељству, шчедроти
твоја даруј Христе Боже, возвесели силоју твојеју
благовјерни христољубиви православни род наш
побједи даја јему на сопостати; пособије имушчему твоје
оружије мира, непобједимују побједу.*

*Ирмос: Величај душе моја, пречестниј крест
Господен. Тајин јеси Богородице рај, невоздјеланноје
возрастившиј Христа, имже крестноје живоносноје на
земљи насадисја древо: тјем ниње возносиму,
поклањајушчесја јему, тја величајем.*

*Входноје: Возносите Господа Бога нашего, и
поклањајтесја подножију ногу јего, јако свјато јест.*

Зачеће св. Јована Крститеља
(23. септ./6. октобар)

Тропар, глас 4. **Первјеје нераждајушчаја неплоди возвеселисја: се бо зачала јеси солица свјетилнија јавје, просвјешчати имушча всју всељеннују, сљепотоју недугујушчују. Ликуј Захарије, вопија со дерзновенијем: пророк вињаго јест хотја родитисја.**

Кондак, глас 1. **Веселитесја свјетло Захарија великиј, со всеславноју Јелисаветију сопружницеју, достојно зачињајушче Јоана Предтечу: јегоже архангел благовјести радујасја, и человјечи достодолжно почтим, јако тајника благодати.**

Свети апостол и јеванђелист Јован богослов
(26. сеп./9. октобар)

Тропар, глас 2. **Апостоле Христу Богу возљубљене, ускори избавити људи безотвјетни: пријемљет тја припадајушча, иже падша на перси пријемиј, јегоже моли, богослове, и належашчују маглу јазиков разгнати, просја нам мира и велија милости.**

Кондак, глас 2. **Величија твоја дјевственнице, кто повјест; точиши бо чудеса, и изливајеш и исцјељенија, и молишисја о душах наших, јако богослов и друг Христов.**

Киријак Отшелник - Михољдан
(29. септ./12. октобар)

Тропар, глас 1. **Пустиниј жителъ и в тјелеси ангел, и чудотворец показалсја јеси, богоносе оче нш Киријаче, постом, бдјенијем, молитвоју, небеснаја дарованија пријим, исцељајеш и недужнија и души**

вјероју притекајушчих к тебје. Слава давшему тебје крјепост, слава вјенчавшему тја, слава дјејствујушчемо тобоју всјем исцјѣленија.

Кондак, глас 2. Чистотоју душевноју божествено вооруживсја, и непрестанују молитву јако копије вручив, крјепко сосјекал јеси демонскаја ополченија, Киријаче оче наш, молисја непрестано о всјех нас.

Покров Пресвете Богородице
(1./14. октобар)

Тропар, глас 4. Днес благовјерниј људије свејетло празнујем, осјењајемо твојим, Богомати пришествијем, и к твојему взирајушче пречистому образу, умилно глагољем: покриј нас честним твојим покровом избави нас от всјакаго зла, мољашчи Сина твојего Христа Бога нашего, спасти души нашја.

Кондак, глас 3. Дјева днес предстојит в церкви, и с лики свјатих невидимо за њи молитсја Богу: ангели со архијереи поклањајутсја, апостоли же со пророки ликовствујут: нас бо ради молит Богородица превјечнаго Бога.

Свети апостол Тома - Томиндан
(6./19. октобар)

Тропар, глас 3. Апостоле свјатиј Томо моли милостиваго Бога, да прегрјешениј остављеније подаст душам нашим.

Кондак, глас 4. Премудрости благодати исполњен, Христов апостол и служитељ истинниј, в покајанији вопијаше тебје: ти мој јеси Бог же и Господ.

Свети мученици Сергије и Вакхо - Срђевдан
(7./20. октобар)

Тропар, глас 4. Мученици твоји Господи, во страданијих своих вјенци пријаша нетљенија от тебе Бога нашега, имущче бо крјепост твоју мучитељеј низложиша, сокрушиша и демонов немошчнија дерзости: тјех молитвами спаси души нашја.

Кондак, глас 2. Разум на враги мужески вооруживше, всју тјех лест разрушисте и побједу свише приимше мученици всехвлнии, јединомисленно вопијущче: добро и красно, јеже бити с Богом.

Преподобна мати Параскева
(14./27. октобар)

Тропар, глас 4. Пустиноје и безмолвноје житије възљубивши, и во слід Христа жениха твојего усердно потекши, и того благоје иго во јуности твојеј вземши, крестним знаменијем к мисленим врагом мужески вооружившисја, постническими подвиги, постом и молитвами, и слезними капљама, углије страстеј угасила јеси, достославанаја Параскево; и ниње в небесњеј чертозје с мудрими дјевами предстојашчи Христу, моли о нас почитајушчих чеснују памјат твоју.

Кондак, глас 6. Свјатоју си заступницу сушчим в бједах, благочестно воспоим Параскеву всечестнују: та бо житије оставаљши тљенноје, и нетљејемоје пријат во вјеки, сего ради славу обрјете, чудес благодат, божијим вељенијем.

Свети Петар Цетињски
(18./31. октобар)

Тропар, глас 8. Приидите днес, о православнији торжествење да возвеселимсја, и да увидим всечеснија и прехвалнија добродјетели, труди и подвиги, черногорскија страни свјетилника пресвјетла, иже во архијерејех великаго Петра, достохвалнаго пастирја и учитеља: тјемже убо в черногорскују страну сошедшесја, днес пјесњенно да восхвалим: јако бо дивно сотвори Господ јего, во свјатих својих, сушча в земљи четверољетна, показа нам нетљена: того молитвами, Христе Боже наш, спаси и помилуј души нашја.

Кондак, 3 глас. Насладимсја вси днес божествење о свјатољубци, јако в настојашчеје времја показа нам небо, предивнија и нетљеннија мошчи, чуднаго свјатитеља и тајин божествених строитеља, Петра јерарха Христова: тјем убо черногорскују звјезду, пресвјетлују, днес нам из гроба возсијавшују, в пјесњех возвеличим и јако великаго душ наших попечитеља и тепла молитвенника умолим, к њему вопијушче и умилно глагољушче: новојављене восватих Петре, свјатитељу премудре, черногорскаја похвало, молим тја, ихже многими труди и подвиги твојими упасал јеси, и за всја православнија молисја, во јеже спастисја душам нашим.

Свети великомученик Димитрије - Митровдан
(26. окт./8. новембар)

Тропар, глас 3. Велика обрјете в бједах тја поборника всељенаја, страсотерпче, јазики побјеждајушча; јакоже убо Лијеву низложила јеси гордињу, и на подвиг дерзновена сотворила јеси Нестора,

тако, свјате Димитрије, Христу Богу молисија, даровати нам велију милост.

Кондак, глас 2. Кровеј твоих струјах Димитрије, церков Богу обагри, давиј тебје крјепост непобједимују, и собљудаја град твој невредим: того бо јеси утвржденије.

Свети Арсеније Сремац
(28. окт./10. новембар)

Тропар, глас 8. Милости наставниче, и благоутробија сокровишче јеже всјем отверзал јеси: правовјерија учитељу, и архијерејев божественоје удобреније, отче наш Јерарше Арсеније, нишчих бил јеси заступник: тјем моли Христа Бога, просвјетити души нашја, да некогда уснем в смерт.

Кондак, глас 2. В пишчи словес твоих богоносе Арсеније, разумно чада твоја питаја, јазиком хваља, устнами же пјеније приносја, вјешчанијем зовиј: Христе! Ти јеси свјет неизреченниј.

Свети Козма и Дамјан - Врачеви
(1./14. новембар)

Тропар, глас 8. Свјати безсребреници и чудотворци, Козмо и Дамјане, посјетите немошчи нашја, ту не пријасте, ту не дадите нам.

Кондак, глас 2. Благодат пријимше исцјељениј, простирајете здравије сушчим в нуждах врачеве, чудотворци преславнији: но вашим посјешченијем ратников дерзости низложите, мир исцељајушче чудеси.

Обновљење храма светог Георгија - Ђурђиц
(3./16. новембар)

Тропар, глас 4. **Јако пљених свободитељ, и нишчих заштититељ немошћствујушчих врач, царej поборниче, побједоносче великомучениче Георгије, моли Христа Бога спастисја душам нашим.**

Кондак, глас 8. **К возбраному и скорому заступљенију твојему прибјегше вјернији, молим избавитисја страстотерпче Христов, от соблазан вражијих воспјевајушчим тја, и vsјаких бјед, и озлобљениј, да зовем: радујсја, мучениче Георгије.**

Сабор светог Архангела Михаила - Аранђеловдан
(8./21. новембар)

Тропар, глас 4. **Небесних воинстав архистратизи, молим вас присно ми недостојнији, да вашими молитвами оградите нас, кровом крил невешчественија вашеја слави, сохрањајушче ни припадајушчија приљежно и вопијушчија: от бјед избавите ни, јако чиновначалници виших сил.**

Кондак, глас 4. **Архистратизи Божији, служитељије божественнија слави, ангелов началници, и чловјеком наставници, пољезноје нам просите, и велију милост, јако безплотних архистратизи.**

Свети Нектарије Егински
(9./22. новембар)

Тропар, глас 1. **Силиврије изданка и Егине чувара који се у последња доба јави, врлине пријатеља искреног, Нектарија поштујемо, вјерни, као божанственог служитеља Христовог, јер источава многобројна исцјељења онима који благочестиво**

вапију: слава Христу Који те прослави, слава Ономе Који ти даде благодат чудотворења, слава Ономе Који кроз тебе свима даје исцјељења.

Кондак, глас 8. Православља звијезду новосвијетлу и Цркве новостворену ограду опјевајмо у весељу срдачном: јер прослављен дејством Духа, исцјељење точи и благодат шчедру онима који вапију: радуј се, оче Нектарије.

Свети Стефан Дечански - Мратиндан
(11./24. новембар)

Тропар, глас 4. В терпјенији добрострадалних подвиг твојих, мнообразнија рани претерпјел јеси, и по кончиње својеј венец от Бога смученическими лики воспријемљеши, и в земљи кротки достојно водворјајешисја, блажене; о нас Христа Бога моли: даровати душам нашим велију милост.

Кондак глас 4. Другаго Константина стјажа тја церков благочестије блажене, кротостију, правдоју и милостињами: но и великомученика и страдалца истина, тјемже и тобоју красјашчисја вопијет: Стефан мње похвала и утвержденије.

Свети Јован Златоуст
(13./26. новембар)

Тропар, глас 8. Уст твојих јакоже свјетлост огња возсијавши благодат, всељенују просвјети: не среброљубија, мирови сокровишча сниска, висоту нам смиренумудрија показа, но твојими словеси наказуја, отче Јоване Златоусте, моли Слова Христа Бога, спаситисја душам нашим.

Кондак, глас 6. От небес пријал јеси божественнују благодат, и твојими уснами всја учиши поклањатисја Троице јединому Богу, Јоване Златоусте, всеблажене преподобне, достојно хвалим тја: јеси бо наставник, јако божественнаја јављаја.

Свети апостол Филип
(14./27. новембар)

Тропар, глас 3. Апостоле свјатиј Филипе моли милостиваго Бога, да прегрјешениј остављеније подаст душам нашим.

или:

Тропар, глас 3. Благоукрашајетсја всељенаја, Етиопија ликовствујет, јако вјенцем красујема, тобоју просвјетившисја, свјетло торжествујет памјат твоју богоглаголиве Филипе: всја бо вјеровати Христу научил јеси, и теченије совершил достојно Евангелија, тјем дерзновенно варит Етиопскаја рука к Богу, јегоже моли даровати нам велију милост.

Кондак, глас 8. Ученик и друг Твој, и подражатељ страсти Твојеја всељењеј Бога тја проповједа богоглаголивиј Филип: того молитвами от врагом пребезаконних, церков твоју и всјак град твој Богородицеју собљуди, многомилостиве.

Свети апостол Матеј
(16./29. новембар)

Тропар, глас 3. Апостоле свјатиј Матеје моли милостиваго Бога, да прегрјешениј остављеније подаст душам нашим.

или:

Тропар, глас 3. Усердно от митници к звавшему владице Христу, јавальшусја на земљи челоујеком за благод, тому посљедовав, апостол избрани јавилсја јеси, и благовјестник Евангелија вселѣењей велегласен, сего ради чтим честнују памјат твоју, Матеје богоглаголиве: моли милостиваго Бога, да грјехов остављеније подаст душам нашим.

Кондак, глас 4. Митарства иго отверг, правди игу припрјагслсја јеси, и јавилсја јеси купец всеизрјадњејшиј, богатство принес јуже свисоти премудрост, отоњудуже проповједал јеси истинни слово, и унилних воздвигал јеси души, написав час судниј.

Ваведење Пресвете Богородице
(21. нов./4. децембар)

Тропар, Днес благовољенија Божија предображеније и челоујеков спасенија проповједаније, в храмје Бижији јасно дјева јављајетсја, и Христа всјем предвозвјешчајет, тој и ми велегласно возопијим: радујсја смотренија зиждитељева исполњеније.

Кондак: Пречистиј храм Спасов многоцјенниј чертог и дјева, свјашченоје сокровишче слави Божија, днес воводисја в дом господен, благодат сововодјашчи, јаже в Дусје божественном, јуже воспјевајут ангели Божији, сија јест сељеније небесноје.

Ирмос: Ангели вхожденије пречистија зрјашче удивишасја, како дјева вниде во свјатаја свјатих. Јако одушевљеному Божију кивоту, да никакоже коснетсја рука скверних, устје же вјерних Богородице немолчно, глас ангела воспјевајушче, с радостију да вопијет: истинно вишши всјех јеси дјево чистаја.

Свети Алимпије Столпник
(26. нов./9 децембар)

Тропар, глас 1. Терпјенија столп бил јеси, ревнонавиј праотцем преподобне Јову во страстеј, Јосиф во искушенијих, и бесплотних житељству сиј в тјелеси, Алипије отче наш, моли Христа Бога спастисја душам нашим.

Кондак, глас 8. Јако добредјетелъ вину, и постников удобреније, церков славит тја днес и воспјевајет, Алипије: молитвами твојими подажд чтушчим љубовију доблести твоја и боренија, љутих прегрјешениј избављеније, јако тезоименитиј.

Свети апостол Андреј Првозвани
(30. нов./13. децембар)

Тропар, глас 4. Јако апостолов првозванниј, и верховнаго сушчиј брат, владице всјех Андреје молисја, мир всељењеј даровати, и душам нашим велију милост.

Кондак, глас 2. Мужества тезоименитаго, богоглагольник, и церкви возсѣдоватеља верховнаго, Петрова сродника восхвалим: зане јако же древље сему, и ниње нам возва: придите, обрјетохом желајемаго.

Света великомученица Варвара
(4/17. децембар)

Тропар, глас 8. Варвару свјатују почтим: вржија бо сјети сокруши, и јако птица избависја от њих, пошчију и оружијем креста, всечестнаја.

Кондак, глас 4. В Тројице благочестно пјевајемому, посљедовавши Богу страсотернице, идолскаја притупила јеси чистилишча: посредје же

подвига страдалчествујуши Варваро, мучитељеј прешченија неустрашилсја јеси мужемудреннаја, велегласно појуши присно: Тројицу чту, једино божество.

Свети Никола
(6./19. децембар)

Тропар, глас 4. Правило вјери и образ кротости, воздержанија учитеља јави тја стаду твојему јаже вешчеј истина, сего ради стјажал јеси смиренијем високаја, нишчетоју богатаја, отче свјашченоначалниче Николаје, моли Христа Бога, спасти сја душам нашим.

Кондак, глас 3. В Мирјех свјате свјашченодјејствитељ показалсја јеси: Христово бо преподобне Евангелије исполним, положил јеси душу твоју о људех твојих, и спасал јеси наповинија от смерти: сего ради освјатил јеси, јако великиј тајник Божија благодати.

Преп.- муч. Пајсије и Авакум
(17. нов./30 децембар)

Тропар, глас 4. Јако истинији воини Христови, кротостију и смиренијем возсијасте, и за Христа доблествено пострадасте, преподобномученици Пајсије и Авакуме, но смрт ваша велегласно всјем: лучше јест за Христа и отечество страдати, нежели без Христа и всецјелиј мир сеј стјажати.

Кондак, глас 3. В мирје сем ангелским образом поживше, житијем же евангелије исполњајушче, положисте души своја за вјеру и отечество, умирајушче јавистесја крјепалшији мучитељеј, сего ради прослављајем вас, свјатији преподобномученици Пајсије и Авакуме.

Преподобни Спиридон Чудотворац
(12./25. децембар)

Тропар, глас 4. **Правило вјери и образ кротости, воздержанија учитеља јави тја стаду твојему јаже вешчеј истина, сего ради стјажал јеси смиренијем високаја, нишчетоју богатаја, отче свјашченоначалниче Спиридоне, моли Христа Бога, спасти сја душам нашим.**

Или:

Кондак, глас 8.

Коркирје свободитељу ниње да отверзем јако одјељенија побједитељу чувститељнија, зовущче раби твоји богоносе тебје имјејушчу присно страданије, от варвар о Спиридоне сохрањајај зовущчих: радујсја отче приснопамјатне.

Кондак, глас 2. **Љубовију Христовоју ујазвивсја свјашченњејшиј, ум вперив зареју духа, дјетельним видјенијем твојим дјејаније обрјел јеси богопријатне, жертвенник Божественниј бив, просја всјем Божественнаго сијанија.**

Свети Игњатије Богоносац
(20. дец./2. јануар)

Тропар, глас 4. **И нравом причастник, и престалом намјестник апостолом бив, дјејаније обрјел јеси богодухновене во видјенија восход: сего ради слово истини исправљаја, и вјери ради пострадад јеси даже до крове свјашченомучениче Игњатије моли Христа Бога спастисја душам нашим.**

Кондак, глас 3. **Свјетлих подвиг твоих свјетлоносниј ден предпроповједујет всјем во вертепје рожденнаго: сего бо жаждаја от љубве насладитисја,**

потшчалсја јеси от звјерјей сњеден бити: сего ради и богоносец нарекалсја јеси, Игњатије всемудре.

Божий
(25. дец./7. јануар)

Тропар, глас 4. Рождество твоје, Христе, Боже наш, возсија мирови свјет разума, в њем бо звјездам служашчи звјездоју учасуја, Тебје клањатисја Солнцу правди, и Тебје вједјети с висоти востока; Господи, слава тебје.

Кондак, глас 3. Дјева днес пресушчественнаго раждајет, и земља вертеп неприступному приносит, ангели со пастирми славословљат, волсви же со звездоју путешествујут: нас бо ради родисја отроча младо, превјечниј Бог.

Ирмос: Величај душе моја, честњејшују и славњејшују горњих воинстав, дјеву пречистују Богородицу. Таинство странноје вижду и преславноје: небо вертеп, престол херувимскиј дјеву, јасли вмјестилишче, в нихже возлеже невмјестимиј Хростос Бог, јегоже воспјевајушче величајем.

Входноје: Из чрева преже деници родих тја, кљатсја Господ и не раскајатсја: Ти Јереј во вјек по чину Мелхиседекову.

Сабор Пресвете Богородице
(26. дец./8. јануар)

Тропар, глас 4. Рождество твоје, Христе, Боже наш, возсија мирови свјет разума, в њем бо звјездам служашчи звјездоју учасуја, Тебје клањатисја Солнцу правди, и Тебје вједјети с висоти востока; Господи, слава тебје.

Кондак, глас 6. Иже преже денници от Отца без матере родивисја, на земљи без отца воплотисја днес из тебе: тјемже звјезда благовјествујет волхвом, ангеле с пастирми појут несказанноје рождество твоје, благодатнаја.

Свети првомученик и архиђакон Стефан
(27. дец./9. јануар)

Тропар, глас 4. Подвигом добрим подвизалсај јеси првомучениче Христов и апостоле, и мучитељеј обличил јеси нечестије, каменијем бо побијен от рук безаконих, вејнец от јаже свише десници пријал јеси, и к Богу взивал јеси вопија Господи не постави им грјеха сего.

Кондак, глас 3. Владика вчера нам плотију приходяше, и раб днес от плоти исходяше: вчера царствујај плотију родисја, днес раб каменiem побиваетсја: того ради и скончаваецја првомученик и божественниј Стефан.

Обрезање Господње
(1/14 јануар)

Тропар, глас 1. На престоље огњезрачњем во вишњих сједјај со Отцем безначалним, и божественим твојим Духом, благоволил јеси родитисја на земљи, от отроковици неискусомужнија твојеја матере Исусе: сего ради и обрезан бил јеси јако человек осмодневниј: слава всеблагому твојему совјету, слава смотренију твојему, слава снисхожденију твојему једине человекољупче.

Кондак, глас 3. Всјех Господ обрезаније терпит, и человекескаја прегрешенија јако благ обрјезујет: дајет спасеније днес миру, радујетсја же во вишњих и

создатељев јерарх и свјетоносниј, божествениј тајник
Христов Василиј.

Свети Василије Велики
(1/14. јануар)

Тропар глас 1. Во всју земљу изиде вјешчаније твоје, јако пријемшују слово твоје, имже богољепно научил јеси, јестество сушних ујаснил јеси, человјеческија обичај украсил јеси, царскоје свјашченије отче преподобне: моли Христа Бога спастија душам нашим.

Кондак, глас 4. Јавилсја јеси основаније непоколебимоје цркве, подаја всјем некрадемоје господство человјеком, запечатљеја твојими вељеними, небојављене Василије преподобне.

Богојављење
(6./19. јануар)

Тропар: глас 1. Во Јордање крешчајушчусја Тебје Господи, тројическоје јависја поклоњеније: Родитељев бо глас свидјетельствоваше Тебје, возљубљенаго Тја Сина именуја, и Дух во видје голубиње, извјествоваше словесе утвржденије, јављејсја Христе Боже, и мир просвјешчеј, слава Тебје.

Кондак: Јавилсја јеси днес всељењеј, и свјет твој Господи знаменасја на нас, к разумје појушчих тја: пришел јеси и јавилсја јеси свјет неприступниј.

Ирмос: Величај душа моја, честњејшују и славњејшују горних воинстав, дјеву пречистују Богородицу. Недоумјејет вјсак јазик Благохвалити по достојанију, изумјевајет же ум и премирниј пјети тја Богородице, обаче благаја сушчи вјеру приими, ибо

љубов вјеси божественнују нашу: ти бо христијан јеси предстатељница, тја величајем.

Входноје: Благословен грјадіј во імја Господње, благословихом ви из дому Господња, Бог Господ и јависја нам.

Свети Јован Крститељ - Јовандан
(7./20. јануар)

Тропар, глас 2. Памјат праведнаго с похвалами, тебје же довљејет свидетељсто гоподње предтече, показалбосја јеси воистину и пророков честњејшиј: јако и струјах крстити сподобилсја јеси проповједанаго, тјемже за истину пострадав радујасја, благовјестил јеси и сушчим во адје Бога јавальшагосја плотију, вземљушчаго грјех мира, и подајушчаго нам велију милост.

Кондак, глас 2. Пророче Божији, и предтече благодати, главу твоју јако шипок свјашчењејшиј от земљи обрјетше, исцјељенија всегда пријемљем: ибо паки јакоже преже, в мирје проповједујеши покајаније.

Свети Сава
(16./29. јануар)

Тропар, глас 3. Пути воводјашчаго в жизан, наставник и первопрестолник и учитељ бил јеси первјеје бо пришед свјатитељу Саво отечество твоје просвјетил јеси, и породив тоје Духом свјатим, јако древа маслиннаја, в мисљењем раји насадил јеси всеосвјашченнаја твоја чада: тјем јако апостолом и свјатитељем сопрестолна, чтушче тја молим, моли Христа Бога, даровати нам велију милост.

Кондак, глас 8. Јако первосвјатитеља великаго, и апостолов сообшчника, церков прослављајет тја људеј

твојих преподобне: но јако имјеја дерзновеније ко Христу Богу, молитвами твојими от всјаких нас бјед спасај, да зовем ти: радусја отче Саво богомудре.

Часне вериге апостола Петра
(16./29. јануар)

Тропар, глас 4. Рима не оставаљ, к нам пришел јеси, честними веригами, јаже носил јеси, апостолов первопрестолне: имже вјероју поклањајушчесја молимсја: твојими к Богу молитвами, даруј нам велију милост.

Кондак, глас 2. Верховнаго и прваго апостолов, истини божественнаго ученика, Петра великаго восхвалим, и того вјероју цјелујем вериги, прегјешениј разрјешеније пријемљушче.

Света три Јерарха
(30. јан./13. фебруар)

Тропар, глас 4. Јако апостолов јединонравниј, и всељенија учитељије, Владију всјех молите, мир всељејеј даровати, и душам нашим велију милост.

Кондак, глас 2. Свајшченија и боговјешчанија проповједники, верх учитељеј Господи, пријал јеси в наслажденије благих твојих и упокојеније: труди бо оњех и смерт пријал јеси паче всјакаго всеплодија једине прослављајај свјатија твоја.

Свети мученик Трифун
(1./14. фебруар)

Тропар, глас 4. Мученик твој Господи Трипун во страдании својем вјенец пријат нетљениј от тебе Бога нашего: имјејај бо кјепост твоју мучитељеј низложи,

сокруши и демонов немошћнија дерзости: того милитвами спаси души нашја.

Кондак, глас 8. Троицескују тврдостију многобожије разрушил јеси от конец всеславне, частен во Христје бив, и побједив мучитељи во Христје Спаситеље, вјенец пријал јеси мученичества твојего, и дарованија божественим исцељениј, јако непобједим.

Сретење Господње
(2./15. фебруар)

Тропар: Радујеся, благодатнаја Богородице Дјево, из тебе бо возсија Солнце правди Христос Бог наш, просвјешчајај сушчија во тмје; веселися и ти, старче праведниј, пријемиј во објатија Свободитеља душ наших, дарујушчаго нам воскресеније.

Кондак: Утробу дјевичу освјативиј рождеством твојим, и руце Симеоње благословивиј, јакоже подобаше: предварив и ниње спасал јеси нас Христје Боже: но умири во брањех житељство, и укрјепи благовјерни христољубиви православни род наш, јегоже возљубил јеси, једине челољубче.

Ирмос: Богородице дјево, упованије християном, покриј, собљуди и спаси на тја уповајущих. В закоње сјени и писаниј, образ видим вјерни, всјак мужескиј пол, ложесна развезаја, всјат Богу: тјем перворожденноје Слово, Отца безначална, Сина первородјашчасја, материју неискусомужно, величајем.

Входноје: Сказа Господ спасеније своје, пред јазики откри правду своју.

Свети Симеон Мироточиви
(13./26. фебруар)

Тропар, глас 2. Велија вјери исправљенија! во источније пламене, јако на водје упокојенија, свјати великомученик Теодор радовашесја: огњем бо всесожегсја јако хљеб слаткој Тројице принесесја, того молитвами Христе Боже спаси души нашја.

Кондак, глас 8. Вјеру Христову јако шчит внутар пријем в сердције твојем, противнија сили попрал јеси многострадалче, и вјенцем небесним вјенчалсја јеси вјечно Теодоре, јако непобједимиј.

Благовести
(25. март/ 7. април)

Тропар, глас 4. Днес спасенија нашего главизна, и јеже от вјека таинства јављеније: Син Божиј син дјеви бивајет, и Гаврил благодат благовјествујет, тјемже и ми с њим Богородице возопијим: радујсја благодатнаја Господ с тобоју.

Кондак, глас 8. Возбраној војеводје побједитељнаја, јако избаваљшесја от злих, благодарственаја восписујем ти, раби твои Богородице: но јако имушчаја державу непобједимују, от всјаких нас бјед свободи да зовем ти: радујсја невјесто ненејестнаја.

Преподобни Јустин Ћелијски

Тропар, глас 8. Православља сладост, нектар премудрости, Оче Преподобни, излио си у срца вјерних као богатство; животом својим и учењем показао се јеси жива књига Духа, Јустине Богомудри, моли Христа Бога Логоса да ологоси оне који Те поштују.

Кондак, глас 8. Богочовјечно живот свој си оврлинио, мјерило свега имао си Богочовјека, достигао си Њиме висину богословља, сада Њиме на сву вјечност наслађујеш се; дај нам благодат Твојим светим молитвама, с вјером кличућим: радуј се, Оче Богоносни.

Цвети

Тропар: глас 1. Обшчеје воскресеније преже Твојеја страсти увјерјаја, из мертвих воздвигал јеси Лазарја Христе Боже; тјемже и ми, јако отроци побједи знаменија носјашче, Тебје побједитељу смрти вопијем: осана во вишњих, благословен грјадиј во имја Господње.

Кондак: глас 1. На престоље на небеси, на жребјати на земљи носимиј Христе Боже, ангелов хваљеније, и дјетеј воспјеваније пријал јеси зовушчих тја: Благословен јеси грјадиј Адама возвати.

Ирмос: Бог Господ и јависја нам, составите праздник, и веселашесја придите возвеличим Христа, с вајама и вјетвми, пјесанми зовушче: благословен грјадиј во имја Господа спаса нашего.

Входноје: Благословен грјадиј во имја Господње, благословихом ви из дому Господња, Бог Господ и јависја нам.

Васкрсење Господа нашег Исуса Христа

Тропар, глас 1. или 5. Христос воскресе из мертвих, смертију смерт поправ, и сушчим во гробјех живот даровав.

Кондак, глас 8. Ашче и во гроб снишел јеси безсмертне, но адову разрушил јеси силу, и воскресал јеси јако побједитељ Христе Боже, женам мироносицам

вјешчавиј: радујтесја, и твијим апостолом мир дарујај, падшим подајај воскресеније.

Ирмос: Ангел вопијаше благодатњеј: чистаја Дјево радујсја; твој Син воскрес тридевен от гроба, и мртвија воздвигнувиј, људије веселитесја.

Свјетисја, свјетисја, Новиј Јерусалиме, слава бо Господња на тебје возсија. Ликуј ниње и веселисја, Сионе: ти же чистаја красујсја, Богородице, о востании рождества твојего.

Входноје: В церквах благословите Бога, Господа от источник Израилевих.

*Свети Николај Жички
(20.април/3 мај)*

Тропар, глас 8. Златоусти проповједниче Вакрслог Христа, путовођо рода српскога крстоносног у вјекове, распјевана лиро Духа Светога, поносе и љубави монаха, радовање и похвало свештеника, учитељу покајања свенародни Владико, человођо богомољне војске Христове, Свети Николаје српски и свеправославни, са свима светима Небеске Србије, моли Јединог Човјекољубца да подари мир и слогу роду нашему.

Кондак, глас 3. Родио си се у Лелићу српском, архипастир био у Охриду Светонаумском, на престолу Светог Саве у Жичи столовао, народ Божији Јеванђељем учио и просветио, покајању и христољубљу приводио, за Христа и страдање у Дахау претрпио; тога ради прослави Те, Светитељу, Николаје Нови Богоугодниче.

Свети великомученик Георгије - Ђурђевдан
(23. април/6. мај)

Тропар, глас 4. Јако плених свободитељ, и нишчих заштититељ немошћствујушчих врач, цареј поборниче, побједоносче великомучениче Георгије, моли Христа Бога спастисја душам нашим.

Кондак, глас 4. Воздјалан от Бога, показалсја јеси благочестија дјелатељ честњејшиј, добродјетељеј рукојати собрав себје: сјејав бо к слезам, веселијем жнеши, страдалчествовав же кровију, Христа пријал јеси: и молитвами свјате твоими, всјем подајеш и прегјешениј прошченије.

Свети апостол и јеванђелист Марко – Марковдан
(25. април/8. мај)

Тропар, глас 3. Апостоле свјатиј и евангелисте Марко, моли милостиваго Бога, да прегрјешениј остављеније подаст душам нашим.

Или:

У верховнаго Петра научивсја, апостол Христов бил јеси, и јако солнце странама возсијал јеси, Александриом удобреније бив блажене: тобоју Египет от прелести свободисја, евангелским твојим ученијем просвјешч всја, јако свјет столп церковниј, сего ради твоју памјат чтушче, свјетло празднујем, Марко богогласе: моли тобоју благовјестимаго Бога, да сагрјешениј остављеније подаст душам нашим.

Кондак, глас 2. С висоти приим благодат Духа, риторскаја плетенија разрушил јеси апостоле, јазици всја уловив Марко всеславне, твојему владице привел јеси, божественноје проповједав евангелије.

Свети Василије Острики Чудотворац
(29. апр./12. мај)

Тропар, глас 4. От јуности твојеја всего себе Господеву отдал јеси, пребиваја в молитвах, трудјех и постјех отче богоносне: образ бил јеси добродјетели својему стаду, сего ради видја Бог твоје благоје произвољеније, постављајет тја својеј церкви пастирја и добљаго архијереја, и по престављенији твојем соблуде свјатоје твоје нарушимо, свјатитељу Василије: тјемже јако имјеја дерзновеније молисја Христу Богу спастосја душам нашим.

Кондак, глас 8. Јако от младенства себе поработив Господеву, постом и бдјенијем своје тјело удручаја мудре, сосуд честен Духу пресвјатому јавилсја јеси: сего ради постављајет тја пастирем својеј церкви, јуже добрје пасал јеси, тјемже ко Господу отходиши, јегоже возљубил јеси, молимсја ти помјани и нас вјероју чтущих свјату памјат твоју да вси зовем ти: радуј сја всечестне отче Василије.

Вазнесење Господње - Спасовдан

Тропар: глас 4. Вознесалсја јеси во славље, Христе Боже наш, радост сотворивиј учеником објетованијем Свјатаго Духа, извјешченим им бившим благословенијем, јако ти јеси Син Божији, избавитељ мира.

Кондак: глас 6. Јеже о нас исполнив смотреније, и јаже на земљи сојединив небесним, вознесалсја јеси во славље, Христе Боже наш, никакоже отлучајасја, но пребиваја неотступниј, и вопија љубјашчим тја: аз јесам с вами, и никтоже на ви.

Ирмос: Величај душе моја, вознесагосја от земљи на небо, Христа жизнодавца. Тја паче ума и словесе

матер Божију, в љето безљетнаго неизреченно рождшују, вјернији јединомудренно величајем.

Входноје: Взиде Бог во воскликновенији, Господ во гласје трубње.

Свети Кирило и Методије
(11./24. мај)

Тропар, глас 4. Јако апостолом јединонравни и словенских стран учитељије, Кириле и Методије богомудри, владику всјех милите, всја јазики словескија утврдити в православији и јединомислији, умирити мир и спасти души нашја.

Кондак, глас 3. Свјашченују двоицу просвјетитељеј наших почтим, Божественних писаниј преложенијем источник Богопознанија нам источивших, из његоже даже до днес неоскудно почерпајушче, ублажајем вас, Кириле и Методије, Престолу Вишњаго предстојашчих и тепље мољашчихсја о душах наших.

Силазак Светога Духа - Света Тројица

Тропар: Благословен јеси, Христе Боже наш, иже премудри ловци јављеј, низпославим Духа Свјатаго, и тјеми уловљеј всељенују; Человјекољупче, слава Тебје.

Кондак: Јегда снишед јазики слија, раздјелаше јазики Вишњиј: јегда же огњенија јазики раздајаше, в соједињеније всја призва, и согласно славим всесвјатаго Духа.

Ирмос: Радујсја царице, матеро дјевственнаја славо всјака бо удобообращчатељнаја благоглаголиваја уста, витијствовати не могућ тебје пјети достојно: низумјевајет же ум всјак, твоје рождество разумјети, тјем же тја согласно славим.

Входноје: Вознесијсја, Господи, силоју Твојеју, воспојем и појем сили Твоја.

*Преподобни Стефан Пиперски
(20. мај/2. јун)*

Тропар, глас 4. Јако древним свјетом отцем подражатељ, посническоје житије возљубивиј, постом и молитвами и слезами напајајем, себе оградил јеси. Тјемже и по престављенији твојем, тјело твоје јависја цјело и благоуханно, јеже с љубовију цјелујем, Стефане отче наш, моли Христа Бога, спастисја душам нашим.

Кондак, глас 7. Придите вси православија питомци в Скендерији живушчији народи, в сих времењех посљедник, свјетило вјери показавшаго, сего преподобнаго Стефана, восхвалим Христа Бога нашего, к њемуже вопијем: избави нас от враг вјери нашеја, да в мирје воспјевајем: алилуја.

*Цар Константин и царица Јелена
(21. мај/3. јун)*

Тропар, глас 8. Креста твојего образ на небеса видјев, и јакоже Павел званије не от человек пријем, в царех апостол твој, Господи, царствујушчих град в руце твојеј положи; јегоже спасај всегда мирје, молитвами Богородици, једине Человјекољубец.

Кондак, глас 3. Константин днес с материју Јеленоју, крест јављајут, всечестноје древо, всјех убо Јудејев посрамљеније сушче, оружије же на противнија вјерних царей: нас бо ради јависја знаменије велије, и во бранех грозноје.

Свети мученик Јован Владимир, кнез српски
(22. мај/4. јун)

Тропар, глас 4. Крест јавалъшисја тебје с небесе свјатем, вјем проповједал јеси, просвјетив јазики јасно Владимире славне, обагреним кровѣј твојих украсивсја, сподобилсја јеси почестеј нетљенних, предстојај Троице: тјем со дерзновенијем моји спастисја нам.

Кондак, глас 8. Јако сокровишче многоцјеноје и источник точашч земним токи недуги очишчајушчија: и нам подадесја тјело твоје свјашченоје, бољезњем различним подајушче исцјељеније и благодат Божественнују притекајушчим к њему, да зовем јему: радујсја књаже Владимире.

Преподобни Петар Коршки
(5./18. јун)

Тропар, глас 1. Пустинниј житѣль, и в тјелеси ангел, и чудотворец јавилсја јеси, богоносне отче наш Петре, постом, бдјенијем, молитвоју небеснаја дарованија пријим, исцељајеши недужније, и души вјероју притекајушчих ти: слава давшему тебје крјепост, слава вјенчавшему тја, слава дјевствујушчему тобоју всјем исцјељенија.

Кондак, глас 2. Удалив себе человјеческаго сожитѣлства, в пещерах каменных и разсјелинах пожил јеси, желанијем божественним и љубовију, Петре, Господа твојего, о његоже вјенец пријал јеси: моли непрестано спастисја нам.

Свети муч. кнез Лазар и св. муч. српски - Видовдан
(15./28. јуна)

Тропар, глас 3. Красоту возжељев слави Божија, во земњеј тому благоугодил јеси: и поручениј ти талант добрје воздјелав усугубил јеси, о њемже и подвизавсја до крове, отонудуже и мазду бољезњеј твојих јако мученик пријал јеси от Христа Бога: јегоже моли спастисја појущчим тја, Лазаре.

Кондак, глас 8. Возбраника благочестија всеизрјадна, и мученика о истиње не постидна, честње и по долгу восхваљајем тја стадо твоје богомудре: но јако имјеја дерзновеније ко Христу Богу, тебе слављашчим смиреније испроси, да зовем ти: радусја Лазаре приснопамјатне.

Рођење светог Јована Претече - Ивандан
(24. јун/7. јул)

Тропар, глас 4. Пророче и предтече пришествија Христова, достојно восхвалити тја недоумјејем ми, љубовију чтушчији тја: неплодство бо рожшија и отчеје безгласије разрјешисја, славним и честним твојим рождеством, и воплошченије Сина Божија мирови проповједујет.

Кондак, глас 3. Прежде неплоди днес Христова Претечу раждајет, и тој јест исполњеније всјакаго пророчества: јегоже бо пророци проповједаша, на сего во Јордање руку положив, јависја Божија Слова пророк, проповједник, вкупје и Претече.

Свети апостоли Петар и Павле
(29. јун/12. јул)

Тропар, глас 4. Апостолов первопрестлници, и всељенија учитељије, Владику всјех молите: мир всељењеј даровати, и душам нашим велију милост.

Кондак, глас 2. Твердија и боговјешчанија проповједатељи, верх апостолов твоих Господи, пријал јеси в насладженије благих твоих и покој: бољезни бо оњех и смерт пријал јеси паче всјакаго всеплодија, једине свједиј сердечнаја.

Света великомученица Марина – Огњена Марија
(17./30. јул)

Тропар, глас 4. Агница твоја Исусе, Марина зовет велијим гласом: тебе женишче мој љубљу, и тебе ишчушчи страдалчествују, и сраспињајусја и спогребајусја кршченију твојему, и стражду тебе ради, јако да царствују в тебје, и умирају за тја, да и живу с тобоју: но јако жертву непорочнују пријими мја, с љубовију пожершујусја тебје, тоја молитвами, јако милостив спаси души нашја.

Кондак, глас 3. Дјевства добротама преиспешчрена дјево, нетљеними вјенци вјенчаласја јеси Марино: кровми же мученичества обагрена, чудеси просвјетившисја исцјељениј, благочестно мученице пријала јеси почест побједи твојего страданија.

Свети пророк Илија
(20. јул/2. август)

Тропар, глас 4. Во плоти ангел, пророков основаније, вториј предтеча пришествија Христова, Илија славниј, свише пославјј Јелисејеви благодат,

недуги отгоњати и прокаженија очишчати; тјемже и почитајушчим јего точит исцјељеније.

Кондак, глас 2. Проче и провидче великих дјел Бога нашега, Илије великоимените вјешчанијем твоим уставивиј водоточнија облаки, моли о нас јединого Человјекољубца.

Света Марија Магдалина – Блага Марија
(22. јул/ 4. август)

Тропар, глас 1. Христу нас ради от дјеви рождшемусја, честнаја Магдалина Марија посљедовал јеси, того оправданија и закони храњашчи, тјемже днес всесвјатују твоју памјат празнујушче, грјехов разгрјешеније молитвами твојими пријемљем.

Кондак, глас 3. Предстојашчиј преславнаја у креста Христова, со иними многими, и матери господњи состраждушчи, слези точашчи, сије в похвалу приношаше глагљушчи: что сије јест странноје чудо, содржај всју твар пострадади изволи; слава детжавје твојеј.

Свети великомученик Пантелејмон
(27. јул/9. август)

Тропар, глас 3. Страстотерпче свјатјі и цјелебниче Пантелеимоне, моли милостиваго Бога, да прегрјешениј остављеније подаст душам нашим.

Кондак, глас 5. Подражателъ сиј милостиваго, и исцјељениј благодат от њего пријем, страстотерпче и мучениче Христа Бога, молитвами твојими душевнија наша недуги исцјели, отгоња присно борца соблазни от вопијушчих вјерно: спаси ни Господи.

Преображење Господње
(6./19. август)

Тропар: глас 7. Преобразилсја јеси на горје, Христе Боже, показавиј учеником Твојим славу Твоју јакоже можаху; да возсијајет и нам грјешним свјет Твој присносущниј, молитвами Богородици, Свјетодавче слава Тебје.

Кондак: глас 7. На горје преобразилсја јеси, јакоже вмјешчаху ученици твоји славу твоју Христе Боже видјаша: да јегда тја узрјат распињајема, страданије убо разумјејут вољноје, мирови же проповједјат, јако ти јеси воистину отчеје сијаније.

Ирмос: Величај душе моја, на Таворје преобразившагосја Господа. Рождество твоје нетљено јависја, Бог из боки твојеју пројде, јако плотоносец јависја на земљи, и с человјеки поживе: тја Богородице тјем вси величајем.

Входноје: Господи, послѣ свјет Твој и истину Твоју, та мја настависта и воведоста мја в гору свјатују Твоју.

Успеније Пресвете Богородице - Велика Госпојина
(15./28. август)

Тропар, глас 1. В рождествје дјевство сохранила јеси, ко успенији мира на оставила јеси Богородице: преставиласја јеси к животу, мати сушчи живота, и молитвами твоими избављајешѣ от смерти души нашја.

Кондак, глас 2. В молитвах неусипајушчују Богородицу, и в предстатељствах непреложноје упованије, гроб и умершчвлѣније не удержаста: јакоже бо живота матер к животу представи, во утробу вселивијсја приснодјевственнују.

Александар Невски
(30. авг./12. септембар)

Тропар, глас 4. Познај своју братију, росијскиј Јосифе, не в Египтје, но на небеси царствујушчиј, благовјерниј књаже Александре, и прими мољенија их, умножаја жита људем плодоносијем земљи твојеја, гради владичествија твојега ограждаја мољенијем. И народов твојему на сопротивнија споборствуја.

Кондак, глас 8. Јакоже сродники твој Борис и Гљеб јавишасја тебје с небесе в помошч, подвизајушчемусја на велгера свејескаго, и војев јего, тако и ти ниње, блажене Александре, прииди в помошч твојим сродником, и побори борјушчија њи.

Усекованије главе светог Јована Крститеља
(29. авг./11. септ.)

Тропар, глас 2. Памјат праведнаго с похвалами, тебје же довљејет свидетељсто гоподње предтече, показалбосја јеси воистину и пророков честњејшиј: јако и струјах крестити сподобилсја јеси проповједанаго, тјемже за истину пострадав радујасја, благовјестил јеси и сушчим во адје Бога јављшагосја плотију, вземљущаго грјех мира, и подајушчаго нам велију милост.

Кондак, глас 5. Предтечево славноје усјекованије, смотреније бист њекоје божественноје, да и сушчим во адје Спасово проповјест пришествије, да ридајет убо Иродијада, безаконоје убијство испросивши: на закон бо Божиј, ни живиј вјек возљуби, но притвотниј привременниј.

Воскресеније Христово видјевше, поклонимсја свјатому Господу Исусу, јединому безгрјешному. Крсту твојему поклањајемсја Христе, и свјатоје воскресеније твоје појем и славим, ти бо јеси Бог наш, развје тебје иного не знајем, имја твоје именујем. Придите вси вјерни, поклонимсја свјатому Христову воскресенију: себо пријиде крестом радост всему миру, сегда благословљашче Господа, појем воскресеније јего: распјатије бо претерпјев, смртију смрт разруши.

Васкрсење Христово видјевши, поклонимо се Светоме Господу Исусу, јединоме Безгрешноме. Крсту Твоме клањамо се, Христе, и свето васкрсење твоје пјевамо и славимо; јер си Ти Бог наш, осим Тебе другога не знамо, име твоје именујемо. Ходите сви вјерни, поклонимо се светом васкрсењу Христовом. Јер, гле, Крстом дође радост цијеломе свијету. Увијек благосиљајући Господа, пјевајмо васкрсење Његово; јер нас ради претрпјевши Крст, смрћу смрт разруши.

ПСАЛАМ 50.

Помилуј ме Боже, по великој милости својој, и по обиљу милосрђа свога очисти безакоње моје. Опери ме сасвим од безакоња мога, и од гријеха мога очисти ме, јер ја знам безакоње своје и гријех је мој стално преда мном. Теби јединоме сагријеших, и зло пред Тобом учиних, да се оправдаш у ријечима својим и да побиједиш кад ти суде. Гле, у безакоњима се зачех, и у гријесима роди ме мати моја. Јер гле, истину љубиш, и јављаш ми незнано и тајно свемудрости своје. Покропи ме исопом, и очистићу се; опери ме и бићу бјељи од

снијега. Дај ми да чујем радост и весеље, да се прену кости потрвене. Одврати лице своје од гријехова мојих, и сва безакоља моја очисти. Срце ми чисто саздај, Боже, и дух прав обнови у мени. Не одбаци ме од лица Твога, и Духа Твога Светога не одузми од мене. Дај ми радост спасења Твога, и духом владалачким учврсти ме. Научићу безаконике путевима твојим, и непобожни ће се обратити Теби. Избави ме од крви, Боже, Боже спасења мога; обрадоваће се језик мој правди Твојој. Господе, отвори усне моје, и уста ће моје казивати славу Твоју. Јер да си хтио жртве, принео бих; за жртве паљенице не мариш. Жртва је Богу дух скрушен, срце скрушено и смјерно Бог неће презрети. По благодати својој, Господе, чини добро Сиону, нека се подигну зидови јерусалимски. Онда ће ти бити миле жртве правде, приноси и жртве паљенице; тада ће метати на жртвеник Твој теоце.

**CIP - Каталогизација у публикацији
Централна народна библиотека, Цетиње**

27-534.3(035)

**Мали типик: с тропарима, кондацима и катавасијама /
[приређивач Ђакон Никола Гачевић, Душан Биговић]. - Цетиње :
Богословија Светог Петра Цетињског, 2004 (Краљево : Рижа). - 135
стр.; 21 см**

Тираж 1000.

**а) Молитве - Приручници
COBISS.CG-ID 8844048**

